

Til kamp mod radikalisering

På den sikre institution Bakkegården arbejder socialpædagog Walid El-Mohammad bl.a. med forebyggelse af radikalisering. Socialpædagogerne vil i endnu højere grad have faget i spil i kampen mod radikalisering og ekstremisme

22/2015

13. NOVEMBER

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mri@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 23/2015, der udkommer den 27. november, er mandag den 16. november kl. 12. Deadline for stillingsannoncer til 24/2015 er den 30. november kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 24/2015 onsdag den 25. november.

Redaktionen af 22/2015 er afsluttet den 5.11.2015

Abonnement

Abonnementspris 2015/2016:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

44.193 i perioden
1.7.14-30.6.15

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Søren Kjeldgaard

Medlem af:

KOMMENTAR

Der skal skelnes meget klart mellem myndighedsarbejde ved skrivebordene – og det arbejde, der foregår ude i familierne med børnene

Husk socialpædagogik i Herning-modellen

Af Verne Pedersen
Forbunds næstformand

FOTO: THOMAS PRISKORN

Vejen er nu for alvor banet for den såkaldte Herning-model. I satspuljeforliget er der nemlig afsat hele 96 mio. kr., som skal gå til implementering af modellen i endnu flere af landets kommuner.

Princippet bag modellen er, at udsatte børn og unge skal have den mindst muligt indgribende indsats. Familien og netværk skal inddrages. Det er helt afgørende, at det også er den rigtige indsats, socialrådgiverne visiterer til, for i modellen arbejdes med en indsats-trappe med fem trin, hvor forebyggelse, hjemmebaserede indsatser, anbringelse i slægt eller netværk, anbringelse i forskellige typer af familiepleje samt anbringelse i institutionstilbud overordnet udgør de fem trin.

Alt sammen fornuftige principper bag modellen. For vi både synes og ved, at det er en god forretning at investere i tidlige sociale indsatser. Samtidig ved vi også, at det netop er den rette indsats fra de rette fagfolk, som kommer til at gøre en forskel for børnene, de unge og deres familiers liv. Og her det vigtigt, at kommunerne i højere grad begynder at tænke i et helhedsperspektiv.

Den rigtige sociale indsats handler om at investere i de rette faglige kompetencer. Altså derude i hjemmene, hvor det direkte arbejde med børnene og deres familier sker. Hvis det sker, så kommer vi til at gøre den forskel for udsatte børn og unge, som vi alle gerne vil. Der skal være konstant fokus på kvaliteten af faglighed på samtlige trin på indsats-trappen. For sociale investeringer rykker kun noget, hvis de rette fagligheder, fx socialpædagoger, sundhedsplejersker og psykologer, er til stede. Man kan lidt enkelt sige, at princippet bør være, at det skal være de rette fagligheder på de rette trin.

Vi har i mange år peget på, at der på de socialpædagogiske døgn-tilbud til børn og unge findes en bundsolid og omfattende ekspertise, som til gavn for alle parter kunne inddrages i den tidlige indsats. Socialpædagoger, der gennem mange år har arbejdet med udsatte børn og unge, har samlet set en enorm viden om og erfaring med den række af problemstillinger, der er i spil, når man skal designe den helt rigtige indsats til det enkelte barn og dets familie. Deres faglighed kan og skal indtænkes, hvis det skal lykkes at løfte den samlede opgave.

Der skal med andre ord være et langt mere klart fokus på de indsatser, som de mange flere sagsbehandlere skal visiteres til. Og der skal skelnes meget klart mellem myndighedsarbejde ved skrivebordene – og det arbejde, der foregår ude i familierne med børnene. Så lad de forskellige fagligheder samles, når der skal visiteres, matches og følges op.

INDHOLD

FOTO: SØREN KJELDGAARD

04 ARBEJDSMILJØ

Stadig flere socialpædagoger anmelder psykiske sygdomme og arbejdsulykker som følge af vold og chok, viser ny arbejdsskadestatistik. Nu varsler regeringen med sit forslag til finanslov for 2016 voldsomme besparelser på arbejdsmiljøområdet – og det vækker bekymring både i Socialpædagogerne og hos arbejdsmiljøforsker Peter Hasle, der kalder det et stort tilbageskridt for arbejdsmiljøet

04 De røde lamper blinker nu**06 ANTIRADIKALISERING**

Den socialpædagogiske faglighed kan gøre en positiv forskel i arbejdet med at undgå radikaliserings og ekstremisme. Det mener Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen. Allerede i dag arbejder en lille gruppe medlemmer inden for feltet. En af dem er Walid El-Mohammad, der er socialpædagog på den sikrede institution Bakkegården. Her kan nyhedsudsendelser give anledning til radikale ytringer – og så går Walid El-Mohammad i dialog med de unge. 'Vi skal endelig ikke ignorere ytringerne, men prøve at gå kritisk og undersøgende ind i dem. Det skal ske på en måde, hvor vi ikke er fordømmende, for så lukker de unge bare i', siger han. Også på de andre sikrede institutioner er der fokus på antiradikaliserings, men der har kun været få konkrete tilfælde, hvor målrettet forebyggelse har været nødvendig

06 Riv fjendebillederne ned**10** I fokus på de sikrede institutioner**12** Vi skal byde os til**14** Pas på de sociale overdrivelser

FOTO: NILS-LUND PEDERSEN

16 TRINEEFORLØB

Med et nyt skræddersyet traineeforløb har en række dimittender fået chancen for at blive fagligt opkvalificeret og komme i praktik på en arbejdsplads i otte uger. Foreløbig har Socialpædagogerne udbudt kurset i fem kredse i håbet om, at det vil hjælpe de nyuddannede hurtigt ind på arbejdsmarkedet. Og erfaringerne tyder på, at kombinationen af et intensivt fagligt løft og praksiserfaring fungerer som en effektiv døråbner i forhold til arbejdspladserne

16 Kickstart på karrieren**19 KREDSGENERALFORSAMLINGER**
Midt- og Vestjylland, Midtsjælland, Nordjylland, Nordsjælland, Storkøbenhavn, Sydjylland og Østjylland**26 SATSPULJEN**
Stort fokus på tidlig indsats**28 LO-KONGRES**
Efter drejebogen – næsten**29 LO-KONGRES**
Ny formand for et nyt hold**30 SOCIALPOLITIK**
2020-mål skal gentænkes**34 SYNSPUNKT**
Socialpædagogisk identitet i 30 år

ARBEJDSMILJØ

Hvis der fremadrettet bliver færre til at gå ud i marken og løse tilsynsopgaven, så frygter jeg, at det i større grad bliver brandslukning, når skaden er sket

Poul Erik Pedersen, faglig sekretær, Socialpædagogerne Kreds Lillebælt

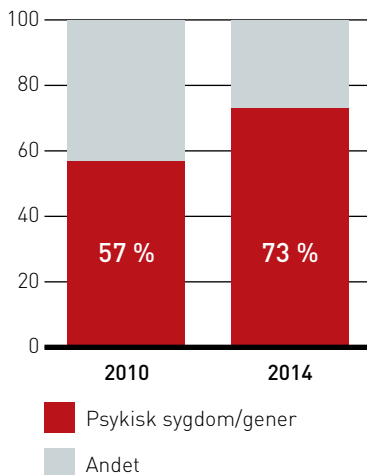
De røde lamper blinker nu

Stadig flere socialpædagoger anmelder psykiske sygdomme og arbejdsulykker som følge af vold og chok, viser nye tal. Nu varslers regeringen besparelser på arbejdsmiljøområdet – og det er en uheldig cocktail, siger næstformand Marie Sonne

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Udviklingen i anmeldte erhvervs sygdomme

Den hyppigste diagnose, når medlemmer af Socialpædagogerne anmelder erhvervs sygdomme, er psykiske sygdomme og gener som fx PTSD eller depression. Og der er sket en stigning fra 2010, hvor 57 pct. af de anmeldte erhvervs sygdomme handlede om psykiske sygdomme – til 73 pct. i 2014.

Tre ud af fire af de erhvervs sygdomme, medlemmer af Socialpædagogerne anmeldte til Arbejdsskadestyrelsen sidste år, handler om psykiske sygdomme som fx posttraumatisk stress (PTSD) eller depression. Siden 2010 er antallet af anmeldte erhvervs sygdomme inden for kategorien psykisk sygdom/gener for socialpædagoger steget med 70 pct. – og ifølge tal fra Arbejdsskadestyrelsen er andelen af anmeldelser af psykiske sygdomme og gener 44 procentpoint højere for medlemmer af Socialpædagogerne end for de samlede anmeldelser til Arbejdsskadestyrelsen.

De noget dystre tal stammer fra en helt ny arbejdsskadestatistik, som Socialpædagogerne har udarbejdet. Statistikken viser, at mens der er sket et mindre fald i antallet af anmeldelser om sygdomme i bevægeapparatet, så bliver Socialpædagogernes medlemmer i stigende grad psykisk syge af deres arbejde. Og der er samtidig sket en stigning i antallet af anmeldelser af arbejdsulykker, der skyldes psykisk chok samt vold, bid eller stik.

– Tallene viser, at mange af vores medlemmer føler sig presset – og det har også været et gennemgående tema på samtlige af efterårets kredsgeneralforsamlinger. Arbejdsmiljø fylder rigtig meget i medlemmernes hverdag, og det understreger, at der er et stort behov for at fokusere på det gode arbejdsmiljø og prioritere høj socialpædagogisk faglighed som vejen til et godt arbejdsmiljø – og for at støtte arbejdspladserne i at forebygge særligt vold og trusler, som er det al-

lerstørste problem i vores fag, siger næstformand i Socialpædagogerne, Marie Sonne.

Tilbageskridt for arbejdsmiljøet

På den baggrund finder hun det også dybt bekymrende, at regeringen i sit forslag til finanslov for 2016 lægger op til betydelige besparelser på arbejdsmiljøområdet – bl.a. fordi bevillingen til Arbejdstilsynet reduceres, så tilsynet i 2016 vil få 37 mio. kr. mindre at føre tilsyn med end i år – og yderligere 50 mio. kr. mindre i 2017.

– Det er den helt forkerte vej at gå, for alle tal viser, at der er et stort behov for at styrke arbejds miljøarbejdet. Det stod jo også klart ved de seneste overenskomstforhandlinger, hvor vi blev enige om at give netop det psykiske arbejdsmiljø en tiltrængt håndsrækning i form af et rejsehold på det kommunale område og ekspertrådgivning på det regionale for at understøtte arbejdspladserne i at håndtere konkrete problemer med psykisk arbejdsmiljø, siger Marie Sonne.

Regeringens sparekniv på arbejdsmiljøområdet vil først og fremmest ramme de særlige tilsynsindsatser inden for nedslidningstruede brancher, herunder den særlige tilsynsindsats rettet mod psykisk arbejdsmiljø. Og det er en udvikling, der vækker stor bekymring hos professor og arbejdsmiljøforsker på Aalborg Universitet, Peter Hasle.

– Jeg ser det alt andet lige som et stort tilbageskridt for arbejdsmiljøet. Når man skærer ned på tilsynsindsatsen med ca. 20 pct., så er det helt urealistisk at forvente den samme effektivitet og de samme resultater som før, siger han.

Siden 2013 har Arbejdstilsynet gennemført en række tilsynsindsatser, som udelukkende har fokus på det psykiske arbejdsmiljø. Indsatserne gennemføres inden for særligt nedslidningstruede jobgrupper, hvor følelsesmæssige krav, vold eller trusler om vold er mest udbredt – herunder socialpædagoger.

– At føre tilsyn inden for det psykiske arbejdsmiljø kræver både særlige kompetencer, tid og grundighed, fordi man ikke altid umiddelbart kan få øje på, hvad problemet er. Der skal være

Jeg ser det alt andet lige som et stort tilbageskridt for arbejdsmiljøet. Når man skærer ned på tilsynsindsatsen med ca. 20 pct., så er det helt urealistisk at forvente den samme effektivitet og de samme resultater som før

Peter Hasle, professor og arbejdsmiljøforsker, Aalborg Universitet

Arbejdsmiljø fylder rigtig meget i medlemmernes hverdag, og det understreger, at der er et stort behov for at fokusere på det gode arbejdsmiljø, at prioritere høj socialpædagogisk faglighed som vejen til et godt arbejdsmiljø – og støtte arbejdspladserne i at forebygge særligt vold og trusler

Marie Sonne, næstformand, Socialpædagogerne

tid til snak og fordybelse, hvis man skal kortlægge problemer med fx mobning, stress, trivsel eller trusler. Og hvis man så skærer i den tid, et tilsynsbesøg må tage, bliver det endnu sværere at få øje på, om der er noget galt med det psykiske arbejdsmiljø, siger Peter Hasle.

Særligt tilsyn fører til påbud

At Arbejdstilsynets særlige tilsynsindsats omkring det psykiske arbejdsmiljø har sin berettigelse, viser tallene fra sidste år, hvor i alt 210 døgninstitutioner fik besøg af tilsynet. Knap hver tredje arbejdsplads fik påbud om at forbedre sikkerheden for personalet mod vold og traumatiske hændelser – og indsatsen afslørede, at der på flere arbejdspladser ikke foretages systematiske risikovurderinger i arbejdet med udadreagende borgere, og at der mange steder mangler en systematisk registrering af og opsamling på voldsepisoder.

– At der nu skal skæres i tilsynene, er bekymrende i sig selv. Men vi ved, at arbejdspladserne også har rigtig stor glæde af de tilbud om fx rådgivning og forskellige værktøjer, som Arbejdstilsynet stiller til rådighed – og hvad kommer der til at ske med den del, lyder det fra Marie Sonne.

I Socialpædagogerne Kreds Lillebælt er faglig sekretær Poul Erik Pedersen ikke i tvivl om, at de særlige tilsyn gør en forskel ude på arbejdspladserne.

– Der er stor respekt omkring det at få vejledninger eller påbud fra øverste tilsynsmyndighed om fx at sætte ind i forhold til de belastninger, der er i arbejdet. Det handler jo om, at arbejdspladserne får hjælp der, hvor de reelt har ondt i arbejdsmiljøet, og et påbud fra Arbejdstilsynet fører for det meste til konkret handling, siger han og tilføjer, at det oftest er vold og trusler, der belaster arbejdspladserne i Kreds Lillebælt.

– Hvis der fremadrettet bliver færre til at gå ud i marken og løse tilsynsopgaven, så frygter jeg, at det i større grad bliver brandslukning, når skaden er sket. Men den forebyggende del er utrolig vigtig – og både ledere, tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter har stor gavn af den vej-

ledning og de værktøjer, der typisk følger med et besøg fra Arbejdstilsynet, siger Poul Erik Pedersen.

Forebyggelse kræver tid

Ofte er det netop gentagne trusler og voldelige episoder på jobbet, der udløser psykiske erhvervs sygdomme som PTSD, uspecificeret belastningsreaktion eller depression – og her er socialpædagoger i høj grad i farezonen. Ifølge en ny arbejdsmiljøundersøgelse fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø har mere end hver tredje socialpædagog inden for det seneste år været udsat for vold, mens knap halvdelen har oplevet at blive truet med vold på jobbet.

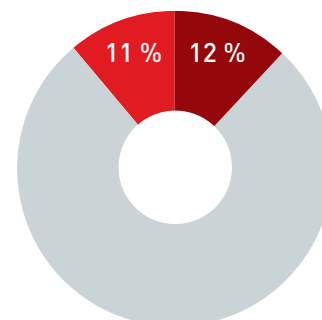
Derfor giver det anledning til panderynker hos Peter Hasle, at regeringen har valgt at annullere en politisk aftale fra 2015 indgået under den tidligere regering. Det betyder bl.a., at Videncenter for Arbejdsmiljøets aktiviteter bliver beskåret kraftigt, hvilket bl.a. påvirker centrets rejsehold, som fx tilbyder temamøder på socialpædagogiske arbejdspladser om forebyggelse af vold, mobning og stress. Men også andre forebyggende indsatser skæres væk, herunder voldsforebyggelsespakker fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

– Med tilbagetrækningsreformen er planen, at folk skal kunne blive længere på arbejdsmarkedet. Bl.a. derfor udviklede man i sin tid forebyggelsespakkerne. Og efter min mening er det alt for tidligt at afvikle dem nu, fordi man endnu ikke har haft mulighed for at se de langsigtede resultater af indsatserne. Det tager lang tid at knække kurven med hensyn til det psykiske arbejdsmiljø, lyder det fra Peter Hasle, som efterlyser mere politisk tålmodighed.

– Når det fx gælder forebyggelse af vold og trusler, så handler det om, at man udvikler metoder og pædagogikker, der skal implementeres på arbejdspladsen – og den slags sker over lang tid. Derfor bekymrer det mig, at man stopper de forebyggende indsatser nu, uden at have fagligt belæg for, at det vil føre noget godt med sig – og uden at man kan fremvise tal, der viser, at man har opnået det gode arbejdsmiljø. For udviklingen viser noget helt andet. ■

Årsag til anmeldte arbejdsulykker

I perioden fra 2010-2014 er knap hver fjerde (23 pct.) af de anmeldte arbejdsulykker for medlemmer af Socialpædagogerne sket på baggrund af psykisk chok samt vold/bid/stik. Andre årsager til arbejdsulykker kan være fald, overbelastning, faldende genstande eller ulykker i øvrigt.

■ Psykisk chok
■ Vold, bid og stik
■ Andet

ANTIRADIKALISERING

Radikalisering handler ikke kun om militant islamisme, men fx også om højreradikale og nynazister – fællestrækket er en form for dehumanisering, hvor man ser fjendebilleder i stedet for mennesker

Walid El-Mohammad, socialpædagog, Bakkegården

Riv fjendebillederne ned

Det er en vigtig – og vanskelig – socialpædagogisk opgave at arbejde med antiradikalisering. Håndteret forkert kan forsøget på forebyggelse virke stik imod hensigten og fremme radikalisering. Det mener socialpædagog Walid El-Mohammad, der arbejder på den sikrede institution Bakkegården

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

Det ene eksempel er, da tv-nyhederne viser billeder fra et nedbrændt, svensk asylcenter, hvorpå 16-årige 'Dennis' udbryder: 'Så kan flygtningene lade være med at komme herop!'

Det andet er, da en tv-journalist fortæller om Islamisk Stats nedslagtning af 21 kristne egyptere, og 17-årige 'Ibrahim' siger: 'Det er da klart, at de skal halshugges. De er jo ikke muslimer'.

Begge episoder fandt sted i en af dagligstuerne på den sikrede institution Bakkegården, der bl.a. er alternativ til fængsel for unge under 18 år. Her arbejder socialpædagog Walid El-Mohammad, og han nævner situationerne som konkrete eksempler på, at der er brug for fokus på antiradikalisering.

– Radikalisering handler ikke kun om militant islamisme, men fx også om højreradikale og nynazister – fællestrækket er en form for dehumanisering, hvor man ser fjendebilleder i stedet for mennesker, siger han.

Arbejdet med antiradikalisering er i Walid El-Mohammads øjne både vigtigt – og særdeles vanskeligt.

– På den ene siden skal vi passe meget på, at vi ikke kommer til at trykke på en alarmklokke

uden grund – for hvis en ung fornemmer, at omgivelserne tænker, at han er farlig, kan han få en selvopfattelse af, at nå ja, så er jeg farlig. På den anden side må vi heller ikke bare ignorere faresignalerne, og når man fx ser på integrationsministeriets risikoprofiler for unge, der er i fare for at blive radikaliserede, så passer det jo meget godt med mange af de unge, der er i de sikrede institutioner. Det er fx unge, der kommer fra et miljø med vold, og unge, der har lavt selvværd, dårlige skoleoplevelser og som har haft en oplevelse af at blive diskriminerede, siger han.

Beredskab på Bakkegården

Derfor har Bakkegården lavet et beredskab for den måde, Walid El-Mohammad og de andre socialpædagoger skal arbejde med antiradikalisering.

– Det er heldigvis ikke noget, vi ofte har brug for at arbejde med – men det er noget, vi skal være opmærksomme på. Netop når de unge kommer bag tremmer, kan de føle en form for håbløshed og magtesløshed, og så skal vi passe på, at der ikke bliver grobrund for en radikalisering, hvor ekstreme holdninger eksempelvis spreder sig, siger han.

Beredskabsplanen består af fem trin: Første trin handler om at observere de unge og være opmærksom på signaler, der kan pege på en begyndende radikalisering. Andet trin handler om at gå i dialog med de unge og finde ud af, hvad der ligger til grund for ytringerne. Tredje trin er tværfagligt arbejde – så man fx deler sine observationer på et personalemøde og sparrer med hinanden om, hvad der skal ske. Fjerde trin er en systematisk observation – og femte og sidste trin er kontakt med PET.

– Hidtil har vi kun bevæget os på de tre første trin, når det drejer sig om politiske eller religiøse holdninger. Men der har været systematiske observationer af unge, som har udvist ekstremt

ROLLEMODEL Walid El-Mohammad kommer selv fra et socialt belastet boligkvarter i Korsør. 'Mange af mine venner spørger: Flytter du ikke snart i hus, nu hvor du har fået uddannelse og arbejde', men ærlig talt: Det tror jeg aldrig, at jeg gør. Jeg tænker, at det er vigtigt, at nogle af os, der klarer os godt, bliver boende, så vi kan være rollemodeller for de unge.

Det er meget vigtigt, at vi gør alt, hvad vi kan for at undgå en opdeling mellem indvandrere og etnisk danske. Og at alle derfor arbejder sammen. Man behøver bestemt ikke selv være muslim for at kunne tale med de unge om islam

Walid El-Mohammad, socialpædagog, Bakkegården

voldelige holdninger, sådan at de fx har sagt, at det kunne være sjovt at prøve at halshugge nogen, fortæller Walid El-Mohammad.

Det har endnu ikke været nødvendigt at kontakte PET.

– Heldigvis, for målet er jo også, at vi skal kunne forebygge ved at bevæge os på de første trin i beredskabsplanen, siger Walid El-Mohammad.

Nyheder som pædagogisk redskab

På Bakkegården bliver nyhedsudsendelser betragtet som et pædagogisk redskab, fordi målet er at inkludere de unge i samfundet – og det er også nyhedsudsendelser, der kan give anledning til radikale ytringer.

– Når det sker, skal vi endelig ikke ignorere ytringerne, men prøve at gå kritisk og undersøgende ind i dem. Det skal ske på en måde, hvor vi ikke er fordømmende, for så lukker de unge bare i. Vi skal ikke sige til dem, at de mener noget forkert, men prøve at motivere dem til selv at reflektere, siger Walid El-Mohammad.

I eksemplet med Dennis, der umiddelbart lod begejstret for nedbrændingen af asylcentre, stillede Walid El-Mohammad spørgsmål som: Hvad vil det sige at leve i et asylcenter? Hvad vil det sige at være flygtning? Hvordan har de mennesker det mon? Og så kom det frem, at Dennis egentlig ikke mente, at det var okay at brænde et asylcenter, men at han udtrykte en frustration over forskellige ting i samfundet. Fx at han havde hørt, at der ikke er råd til, at ældre kan få nok bade.

– I samtalen prøvede jeg at hjælpe ham til at nuancere sine holdninger, sådan at jeg fx spurgte: 'Du prøver at fortælle mig, at du er irriteret over den måde, politikerne bruger pengene på – og at det ikke nødvendigvis er flygtningene, du har noget imod. Er det sådan?'. Og det bekræftede han. Målet er, at de unge ikke ser verden så sort/hvid – og at undgå en opdeling mellem 'os' og 'dem'. Det gælder om, at de skal udvikle et medborgerskab, siger Wali El-Mohammad.

Muslimere i Andalusien

Eksemplet med Ibrahim, der tilsyneladende ytrede en accept af Islamisk Stats halshugninger, satte

gang i en længere proces. Bemærkningen faldt i sofaen foran fjernsynet, hvor Ibrahim sagde:

– Det er normalt. Når man ikke er muslim, er man fjende af muslimer.

Walid El-Mohammad fortæller:

– I den situation bruger jeg mig selv, for jeg er også muslim, og jeg føler ikke, at jeg er allieret med Islamisk Stat – men jeg bruger mig selv i en faglig kontekst, hvor jeg hele tiden er opmærksom på, hvad jeg gør og hvorfor. I stedet for fx at sige: 'Det er forkert', lagde jeg op til dialog ved at spørge: 'Mener du, at ikke-muslimer og muslimer er hinandens fjender?'. Det svarede han ikke lige på. I stedet sagde han: 'Jeg går ned på værelset og ryger', og så gik jeg med ham, så vi kom på tomandshånd. På værelset spurgte jeg ind til hans holdninger:

– Hvorfor mener du, at det er korrekt, hvad Islamisk Stat gjorde?

– Når man ikke er muslim, så er man vores fjende. Vi har altid været i krig med ikke-muslimer.

– Har muslimer altid det? Er du sikker på det, spurgte jeg.

Og så fortalte jeg ham om historiske eksempler, hvor muslimer og ikke-muslimer har levet fredeligt sammen, fx i Andalusien, hvor muslimer havde magten og levede sammen med de kristne.

Følger op i dagbogen

Det undrede han sig meget over.

– Boede de sammen, spurgte han.

– Ja, det mener jeg, sagde jeg, men du kan selv undersøge det. Prøv at undersøge det i skolen i morgen. Og så skrev jeg i min dagbog, at jeg skulle huske at følge op næste gang, jeg kom på arbejde. Men om lørdagen tog han selv emnet op under frokosten, hvor der var andre til stede. Jeg tror, det var fordi, at han var stolt over, at han havde fundet frem til noget – nemlig at muslimer, der kom fra Marokko, havde magten i Andalusien i over 750 år.

– Der boede også katolikker i Andalusien, sagde han.

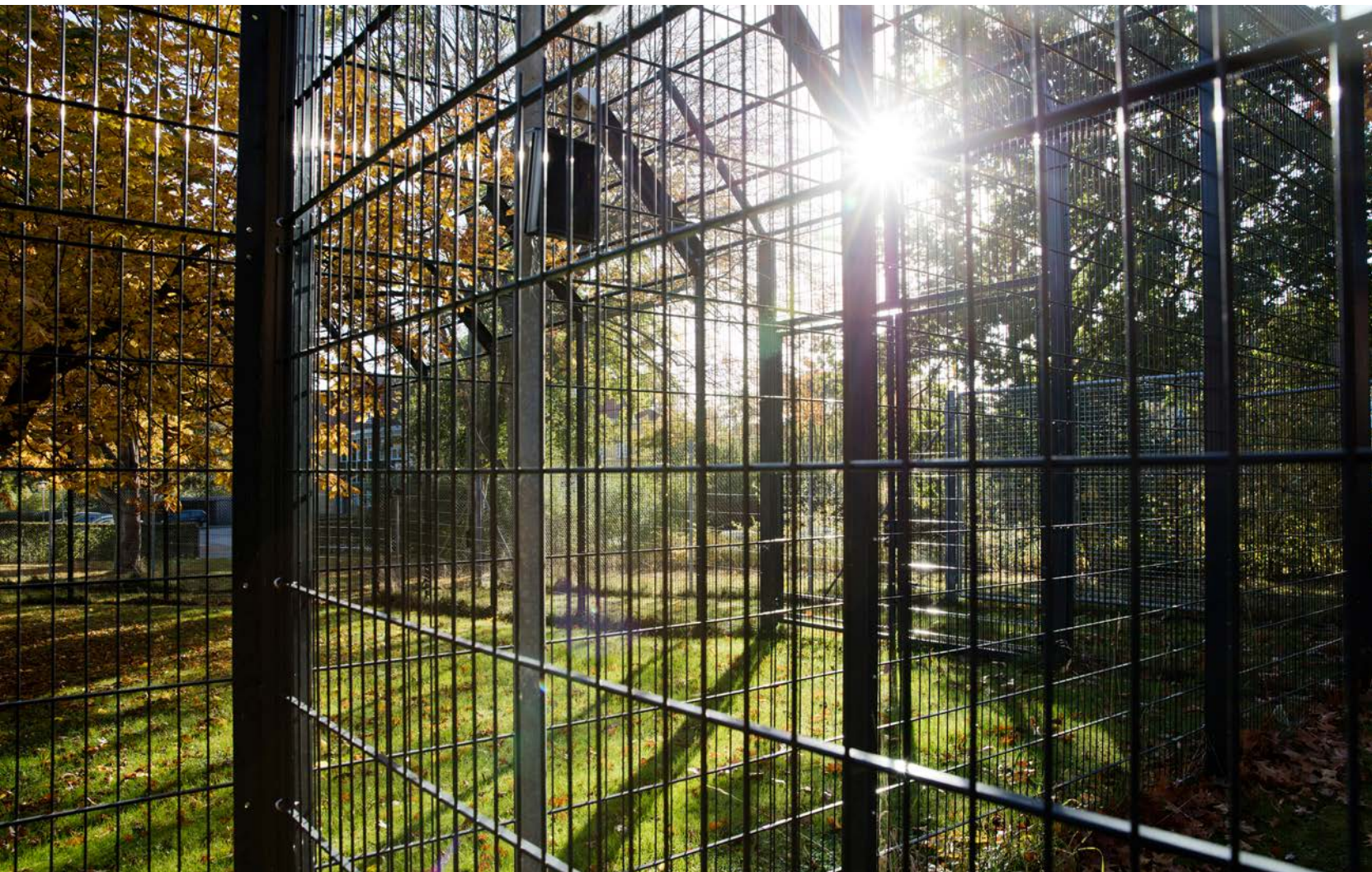
– Og de var ikke muslimer, spurgte jeg for at gøre pointen tydelig.

– Nej...

– Og de måtte gerne være der?

– Ja...

– Så muslimer og ikke-muslimer boede altså sammen. Er det rigtigt forstået?

– Ja...

– Og så kunne jeg se, at han blev helt rundtosset. Det var ny viden for ham, og jeg havde nået mit mål: At få fakta på bordet og vise, at det ikke er rigtigt, når han siger, at muslimer og ikke-muslimer ikke kan leve sammen.

Udgangspunkt i den unge

Walid El-Mohammad understreger, at han er meget bevidst om kun at tale om de emner, den unge selv bringer på banen.

– I det konkrete eksempel havde Ibrahim ytret, at muslimer og ikke-muslimer er hinandens fjender – men han havde fx ikke talt om, at han gerne ville rejse til Syrien og kæmpe, og når han ikke selv har ytret det, begynder jeg ikke at tale om emnet. Efter min mening skal man holde sig til det, den unge selv ytrer sig om, så man fx ikke selv begynder at plante ideer om, at den unge kunne tænkes at ville rejse til Syrien. Vi må endelig ikke give de unge en status af at være radikaliserede – for det er præcis det, der kan gøre dem radikaliserede.

Walid El-Mohammad understreger, at arbejdet med antiradikalisering på mange måder minder om andet socialpædagogisk arbejde i en sikret institution. Først og fremmest handler det om at opbygge relationer til de unge – og om at vise dem

andre veje og muligheder end dem, der har ført dem ind i den sikrede institution. Og her handler det i høj grad om at give de unge et mere positivt selvbillede.

– Her har jeg en lille fordel, fordi jeg selv kommer fra et socialt belastet område og har haft en opvækst, der på mange måder minder om den, de unge på den sikrede institution har haft – og samtidig har jeg formået at tage en uddannelse som socialpædagog, fortæller han.

Men selvom hans egen etniske baggrund og religion i nogle situationer kan være en fordel, mener han på ingen måde, at arbejdet med anti-radikalisering må overlades til pædagoger med anden etnisk baggrund end dansk.

– Tværtimod er det meget vigtigt, at vi gør alt, hvad vi kan for at undgå en opdeling mellem indvandrere og etnisk danske. Og at alle derfor arbejder sammen. Man behøver bestemt ikke selv være muslim for at kunne tale med de unge om islam – men i nogle situationer er det godt at skaffe sig en viden om islam. Og så er det utrolig vigtigt, at man i personalegruppen sparrer og løbende dokumenterer, hvad man gør. ■

Alle oplysninger om de unge er anonymiserede. Vil du vide mere om Walid El-Mohammads arbejde? Eller har du selv input til ham? Så kan han kontaktes på Wae@regionsjaelland.dk

SE POTENTIALET En vigtig del af det socialpædagogiske arbejde på Bakkegården handler om at få de unge til at se deres potentialer. Bare fordi man kommer fra et socialt belastet miljø, behøver det ikke at betyde, at man ikke kan få en uddannelse og klare sig godt.

ANTIRADIKALISERING

Ja, vi har et særligt øje for anti-radikalisering, men vi har især fokus på det sociale problem, der ligger bag. For det er det, vi skal have fokus på, hvis vi skal have succes med at forebygge

Tina Maria Larsen, forstander, Kompasset

I fokus på de sikrede institutioner

PET og Styrelsen for International Rekruttering og Integration opkvalificerer personale på de sikrede institutioner med en temadag om radikaliserings. De sikrede institutioner har også selv fokus på emnet

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Søren Kjeldgaard

De sikrede institutioner i Danmark har fokus på radikaliserings, men der har kun været få konkrete tilfælde, hvor målrettet forebyggelse har været nødvendig.

Det viser en rundspørge, som fagbladet Socialpædagogen har lavet til syv af Danmarks otte sikrede institutioner, der bl.a. er alternativ til fængsel for unge under 18 år.

Lars Emil Andersen, der er øverste leder for de to sikrede institutioner i Region Midtjylland, Koglen og Grenen, siger:

– Ja, vi har fokus på antiradikalisering og har bl.a. lige før sommerferien haft Steffen Saigusa fra Østjyllands Politi ude og holde oplæg om emnet – ligesom vi sender både medarbejdere og ledere til en temadag om emnet. Men samtidig vil jeg sige, at radikaliserings ikke er en problematik, der springer voldsomt meget i øjnene. Jeg har ikke selv en stigende bekymring for, at de unge skal blive radikaliseret – men omvendt har jeg en professionel tilgang til, at det er en af de problematikker, der kan opstå, og at vi derfor skal være opmærksomme på det.

Hans svar stemmer meget godt overens med det billede, der tegner sig efter fagbladet Socialpædagogens rundringning. Repræsentanter for alle syv medvirkende sikrede institutioner

svarer, at de har fokus på antiradikalisering. Fire melder om få eksempler med konkrete forebyggende tiltag. To har ikke haft nogen sager, mens Stevnsfortet oplyser, at de ikke må udtale sig om konkrete sager.

Temadag med PET

Også hos PET og Styrelsen for International Rekruttering og Integration, SIRI, er der opmærksomhed på problemstillinger med radikaliserings på sikrede institutioner. For første gang har de afviklet en temadag om radikaliserings for personale på sikrede institutioner. Det skete efter planen den 10. november – altså efter dette blads deadline, men før udgivelsen.

– Vi har fået mange tilmeldinger til temadagen – flere end der plejer at være til fx Socialstyrelsens temadage for de sikrede institutioner, så det peger på en stor interesse, siger Lea Fuglsang, der er specialkonsulent i SIRI og arrangør af temadagen.

Temadagen er led i en større opkvalificering af frontmedarbejdere på det sociale område, der skal rustes til at forebygge radikaliserings (se faktaboks på side 15), og der er to grunde til, at SIRI og PET har fokus på de sikrede institutioner:

For det første er der et sammenfald mellem de risikofaktorer, der kan føre til radikaliserings og dem, der kan føre til kriminalitet (og dermed fx et ophold på en sikret institution). Det drejer sig om socialt udsathed og marginaliserings som fx et dårligt skoleforløb.

For det andet peger erfaringsopsamling på, at unge, der er blevet radikaliserede, ofte har stået i en situation med en såkaldt 'kognitiv åbning' – altså en situation, hvor de har været særligt åbne og modtagelige for radikaliserende påvirkning.

– Begrebet 'kognitiv åbning' er også noget, man bruger inden for rocker- og bandeområdet, og det kan fx ske, når man efter forældrenes skilsmisse eller et dødsfald i nærmeste familie er særlig

Fakta om Socialpædagogens rundringning

En sikret institution er bl.a. et alternativ til fængsel for unge under 18 år, og der er otte sikrede institutioner i Danmark. Socialpædagogens rundringning omfatter de sikrede institutioner Bakkegården, Stevnsfortet, Egely, Sølager, Grenen, Koglen og Kompasset. Inden bladets deadline lykkedes det ikke at få en kommentar fra Sønderbro.

RISIKOFAKTORER Der er et sammenfald mellem de risikofaktorer, der kan føre til radikaliserings, og dem, der kan føre til kriminalitet – ligesom selve det at komme på en sikret institution potentielt kan udløse en livskrise, der igen kan øge risikoen for radikaliserings.

påvirkelig, fordi sorgen ikke er blevet bearbejdet, og der derfor er skabt en masse fortvivlelse i den unge. Den kognitive åbning opstår altså typisk i forbindelse med en livskrise, som også potentielt kan forekomme ved anbringelse på en sikret institution, siger Lea Fuglsang.

Socialpædagogiske værktøjer

Formålet med temadagen er dels at forklare medarbejderne på de sikrede institutioner, at de langt hen ad vejen skal bruge de samme socialpædagogiske redskaber i arbejdet med forebyggelse af radikaliserings, som de bruger i forvejen. Kort fortalt handler det om relationsskabelse og fokus på den unges trivsel, samt at skabe meningsfulde fællesskaber og give de unge selvverdi.

– Og så er det vigtigt, at personalet ikke er bange for at tage snakken med de unge og hjælpe dem til at nuancere deres holdninger, hvis de unge er meget sort/hvide i deres opfattelse, siger Lea Fuglsang.

På temadagen skal personalet også oplyses om, hvad de skal gøre, hvis der er konkret bekymring for, at en ung er ved at blive radikaliseret, så der fx er fare for, at personen kan gribe til vold. Eller hvis der er mistanke om en såkaldt radikaliserings, der radikaliserer andre.

Her er proceduren, at man ved konkret bekymring skal kontakte en af de nøglepersoner, der i alle politikredse er udpeget til at tage sig af spørgsmål om radikaliserings – og ved alvorlig bekymring skal disse nøglepersoner så tage kontakt til PET.

Budskaberne på temadagen stemmer fint overens med holdningerne hos Tina Maria Larsen, der er forstander på Kompasset i Region Nordjylland:

– Ja, vi har et særligt øje for anti-radikaliserings, men vi har især fokus på det sociale problem, der ligger bag. For det er det, vi skal have fokus på, hvis vi skal have succes med at forebygge. Vi har ikke haft eksempler på radikaliserede unge, men det, vi ser hos os i Nordjylland, er unge, der 'hænger rundt' i grupper og fx begår vold og røverier, uden at der ligger en ideologi bag. Og jeg tænker, at det er det samme, der skal til, hvad enten man vil forebygge radikaliserings eller indtræden i den form for kriminelle grupperinger: Det handler om at anviser andre måder at leve på. Vores opgave er intensivt at arbejde på at støtte de unge, så de føler, at de har værdi. ■

3.000 frontmedarbejdere skal opkvalificeres

I løbet af de næste tre år skal PET og Styrelsen for International Rekruttering og Integration, SIRI, gøre 3.000 frontmedarbejdere klogere på antiradikaliserings. Det skal ske gennem temadage for bl.a. gadeplansmedarbejdere, boligsociale medarbejdere og SSP-medarbejdere.

Specialkonsulent i SIRI Lea Fuglsang oplyser, at tilmeldingerne til temadagen især kommer til at gå igennem kommunerne. Hvis man ikke arbejder i en kommune og fx er på et privat opholdssted, hvor arbejdet med antiradikaliserings er relevant, kan man selv rette henvendelse til Lea Fuglsang med en forespørgsel om deltagelse. Mailadressen er lefu@socialstyrelsen.dk

Vi skal byde os til

Den socialpædagogiske faglighed skal i spil for at forebygge radikalisering. Det mener Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen. Medlemsundersøgelse viser, at omkring én ud af 100 medlemmer har været i berøring med radikaliseringsproblematikker

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Da Omar Abdel Hamid El-Hussein i februar skød to mennesker i København, kom spørgsmålet om antiradikalisering for alvor på dagsordenen. Hvad skal der til for at undgå, at andre på dansk jord griber til våben i kamp for en ideologi eller religion?

Nu slår Socialpædagogerne et slag for, at den socialpædagogiske faglighed i endnu højere grad kommer i spil som led i arbejdet med antiradikalisering.

– Vi socialpædagoger har meget at byde ind med, for hvis man vil undgå radikalisering, handler det bl.a. om at bremse marginaliseringsproces-

ser og inkludere – og om at skabe relationer og meningsfulde fællesskaber. Alt det, der er socialpædagogers kernekompetencer, siger Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen.

I samme åndedræt maner hun dog til besindelse.

– Selvom vi på den måde spiller ind i forhold til antiradikaliserings-dagsordenen, skal vi passe på med ikke at overdrive problemet, for det er en meget lille gruppe, der i fare for at blive radikaliseret. Men man kan sige, at antiradikalering jo allerede er på dagsordenen, og så er det vigtigt, at vi som faggruppe byder os til. Både på landsplan og ude i de enkelte kommuner, siger hun.

Spørgeundersøgelse

For at skabe overblik over, hvilken rolle socialpædagoger i dag spiller i forhold til antiradikalisering, har Socialpædagogerne lavet en medlemsundersøgelse om emnet. Et spørgeskema er sendt til godt 7.000 medlemmer, der enten arbejder med flygtninge eller fængslede – eller med børn eller voksne med sociale eller psykiske vanskeligheder. Heraf har hver femte svaret.

– Undersøgelsen viser, at det kun er en meget lille gruppe af vores medlemmer, der i dag arbejder med radikaliseringsproblematikker – men omvendt viser den altså også, at der er nogen, og at den socialpædagogiske faglighed altså allerede i dag er i spil, siger Verne Pedersen.

I alt har 126 medlemmer svaret, at de inden for det sidste år enten har arbejdet eller været i berøring med radikalisering. Det svarer til otte pct. af dem, der har svaret – og 0,3 pct. af alle medlemmer. Derudover angiver yderligere 237 medlemmer, at de på et tidligere tidspunkt (altså for mere end et år siden) enten har arbejdet eller været i berøring med radikalisering. Sammenlagt er det i alt 363 medlemmer, der angiver, at de på et eller andet tidspunkt har været i berøring med radikalisering – og det svarer næsten til en ud af 100 medlemmer.

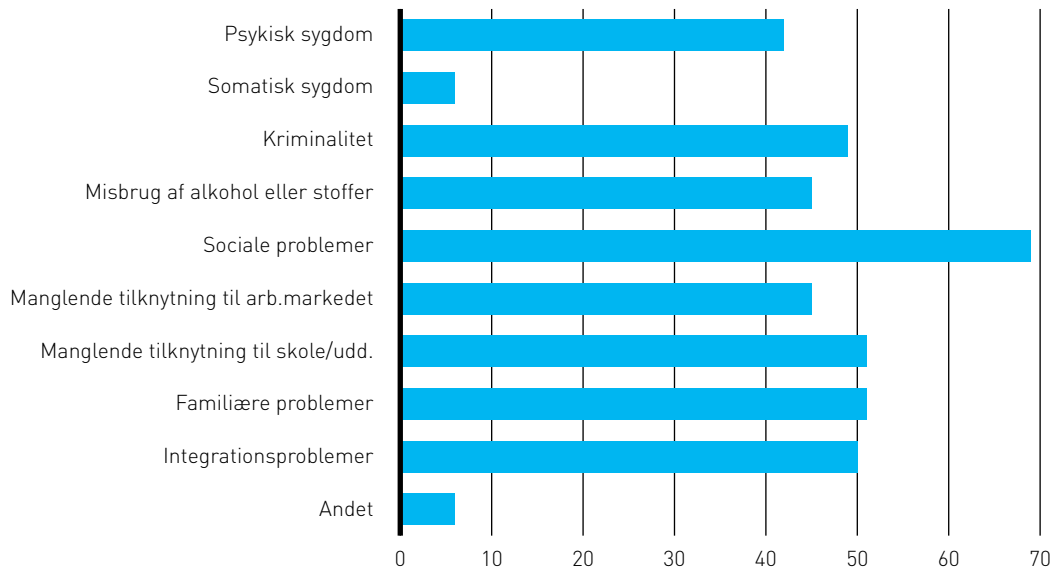
– Oftest er det i den forebyggende indsats, at vores medlemmer er aktive – altså der, hvor man ikke kan sige, at der allerede er tale om en egentlig radikalisering, men hvor der er tegn på

Hvad er radikalisering?

I Socialpædagogernes undersøgelse defineres radikalisering som 'en proces, hvor en person i stigende grad accepterer brugen af voldelige midler i et forsøg på at opnå et bestemt politisk/ideologisk/religiøst mål. For at der er tale om radikalisering, kræver det, at begge elementer i definitionen er til stede:

1. Stigende grad af accept af brugen af voldelige midler.
2. De voldelige midler skal bruges til at opnå et bestemt politisk/ideologisk/religiøst mål.

Som det fremgår af artiklen, angives det som det hyppigst forekommende tegn på radikalisering, at en borger 'giver udtryk for intolerance over for andre synspunkter, afviser demokratiske principper eller udviser had mod bestemte grupper'.

Radikaliseringsproblematikker står ikke alene

De socialpædagoger, der inden for det sidste år har arbejdet eller været i berøring med radikaliseringsproblematikkerne ikke står i alene. Spørgsmålet lød: 'Har personer med radikaliseringsproblematikker øvrige problematikker?'. Det var muligt at vælge flere svar. Andelen er beregnet uden 'ingen øvrige problematikker' og 'ved ikke' (sammenlagt fire pct.).

en marginaliseringsproces, som måske kan føre til radikaliserings. Fx fordi den unge har dårlige eller afbrudte skoleforløb og mangler meningsfulde, sociale fællesskaber, siger Verne Pedersen.

Omkring hver tiende angiver dog, at de har været involveret i en indgribende indsats, der er rettet mod personer, der allerede er radikaliserede.

Komplekse problemer

Går man i dybden med svarene fra de 126 socialpædagoger, der inden for det seneste år har arbejdet eller været i berøring med radikaliseringsproblematikkerne sjældent står alene. Typisk følges de af andre problematikker som psykisk sygdom, misbrug eller kriminalitet.

– Der er derfor brug for en helhedsorienteret, socialpædagogisk indsats – og en tidlig indsats, siger Verne Pedersen.

I undersøgelsen er de 126 socialpædagoger også blevet spurgt, hvilke former for ekstremisme de har været i berøring med – og her svarer 82 pct., at de har oplevet islamistisk ekstremisme, mens 21 pct. har oplevet højreekstremisme (man kunne angive, at man har oplevet flere forskellige former for radikaliserings).

Racistiske drab

Ifølge svarene er det oftest forekommende tegn på radikaliserings, at en borger 'giver udtryk for intolerance over for andre synspunkter, afviser demokratiske principper eller udviser had mod bestemte grupper'. Dernæst kommer tre tegn på en delt andenplads; 'opsøger hjemmesider, litteratur eller film med voldelige/ekstreme budskaber', 'argumenterer for 'absolutte løsninger', fx at en bestemt gruppe skal udryddes' og 'ændrer påklædning og udseende fx ved at bære politiske/religiøse symboler'.

– Det er meget vigtigt, at fagfolk bliver klædt på til at fange de tidlige tegn – for som vi jo fx også

lige har set det i Sverige, behøver det ikke altid at være udadreagerende unge, der bliver radikaliseret – det kan også være ensomme og indadvendte unge, der fx lader sig inspirere på nettet, siger Verne Pedersen. Hun refererer til drabene på Kronans Skole i Trollhättan i Sverige. Ifølge svensk politi var der tale om racistisk motiveret had, da en 21-årige pludselig gik til angreb med et sværd og bl.a. dræbte en elev med rødder i Somalia.

Nye jobområder

Verne Pedersen påpeger, at Socialpædagogerne generelt er optaget af at udpege nye områder, hvor de socialpædagogiske kompetencer kan komme i spil – bl.a. gennem strategien 'Socialpædagogerne i fremtiden'.

– Og her mener jeg, at antiradikalisering er et oplagt område, hvor vi kan spille ind. Både når det drejer sig om at skabe de relationer og meningsfulde fællesskaber, der modvirker radikaliserings, og når det fx drejer sig om at undervise og rådgive andre faggrupper om de tegn, de skal være opmærksomme på. Jeg tror ikke, at der vil være tale om et meget stort antal stillinger, men det er et område, hvor vi som faggruppe kan gøre en positiv forskel.

Undersøgelsen peger dog også på et behov for yderligere opkvalificering og efteruddannelse. Således angiver 53 pct. af de 126 socialpædagoger, der inden for det seneste år har arbejdet eller været i berøring med radikaliserings, at de har oplevet mangel på efteruddannelse/opkvalificering som en barriere. Og 38 pct. angiver mangel på supervision som en barriere. 54 pct. svarer, at de i høj eller nogen grad føler sig fagligt klædt på til at håndtere radikaliseringsproblematikker – mens 44 pct. kun gør det i ringe grad eller slet ikke – to pct. svarer 'ved ikke'. ■

Socialpædagogernes medlemsundersøgelse om radikaliserings kan hentes på www.sl.dk/radikaliserings

Hvis man vil undgå radikaliserings, handler det bl.a. om at bremse marginaliseringsprocesser og inkludere – og om at skabe relationer og meningsfulde fællesskaber. Alt det, der er socialpædagogers kernekompetencer

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

ANTIRADIKALISERING

Vi skal virkelig passe på, at vi ikke selv skaber et problem med radikaliserings ved at tale så meget om det. Det skal jo nødvendigvis ende sådan, at en ung flygtning tænker: 'Nå, jeg har fået opholdsstilladelse i Danmark, så må jeg nok hellere begynde at interessere mig for Islamisk Stat, for det gør alle andre unge flygtninge i Danmark jo'

Malene Martinsen, socialpædagog, Assens Kommune

Pas på de sociale overdrivelser

Socialpædagog Malene Martinsen er med i Assens Kommunes beredskab til forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings. Hun advarer mod at fokusere alt for meget på antiradikaliserings

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Nils Lund Pedersen

Måske skulle denne artikel deklareres med en advarselstrekant: Pas på! Omtale kan skabe problemer. I hvert fald er socialpædagog Malene Martinsen ikke udelt begejstret for, at nærværende fagblad nu også skriver om antiradikaliserings.

– Vi skal virkelig passe på, at vi ikke selv skaber et problem med radikaliserings ved at tale så meget om det. Det skal jo nødvendigvis ende sådan, at en ung

flygtning tænker: 'Nå, jeg har fået opholdsstilladelse i Danmark, så må jeg nok hellere begynde at interessere mig for Islamisk Stat, for det gør alle andre unge flygtninge i Danmark jo.' For det gør de altså på ingen måder. Vi taler nok om mindre end en promise, siger Malene Martinsen.

Hun er uddannet pædagog og ansat som SSP-konsulent i Assens Kommune – og her er SSP en del af den såkaldte 'faglige gruppe til forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings'.

– Det er meningen, at frontpersonalet i kommunen – altså fx lærere, pædagoger og sundhedsplejersker – skal henvende sig til os, hvis de bliver bekymrede over tegn på mulig radikaliserings og ekstremisme hos en ung, og så er vi to politimænd og to pædagoger, der skal undersøge sagen, siger hun.

Ubegrundet bekymring

I en pjece, som er omdelt til bl.a. kommunens skoler og sundhedsplejersker, står der hvilke tidlige tegn, de skal være opmærksomme på. Det kan fx være, når en person begynder at udtrykke ekstreme holdninger, som opfordrer til had, drab, vold, afstraffelse og yderliggående og udemokratiske metoder, når personen begynder at opdele sin omverden i 'os' og 'dem' og ser fjendebilleder, når personen 'prædiker' for sine venner og argumenterer ud fra en bestemt religiøs overbevisning eller ideologi, eller når personen ændrer image ved fx at klæde sig anderledes.

– Vi har haft en del sager, hvor frontpersonale har henvendt sig til os med en bekymring – men når vi har undersøgt dem, har vi ikke en eneste gang vurderet, at personen var på vej til at blive radikaliseret, siger Malene Martinsen.

Diskuter på facebook

Hvordan undgår man, at forebyggelse fremmer radikaliserings?

Hvis man forventer en negativ adfærd fra en gruppe unge, kan det blive til en selvpfyldende profeti, fordi de unge forsøger at leve op til forventningerne. Hvordan kan man arbejde med antiradikaliserings – uden at det får den stik modsatte effekt, så man kommer til at fremme radikaliserings?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

Et konkret eksempel på en bekymring, der viste sig at være ubegrundet, var en klubmedarbejder, der henvendte sig, fordi 15-årige 'Achmed' havde set film på nettet om syrienskrigere og efterfølgende havde sagt noget i stil med: 'De skide amerikanere' og 'vi skal fandeme bare i krig'.

– Achmed havde i forvejen en støttekontaktperson, der havde en god relation til ham, så vi kontaktede støttekontaktpersonen og fik ham i dialog med Achmed. Det viste sig, at han havde set en dokumentar om syrienskrigere, og at de efterfølgende kommentarer var for at provokere, fortæller Malene Martinsen.

Et andet konkret eksempel er, da en PPR-psykolog henvendte sig med en bekymring for 13-årige 'Gustav,' der var begyndt at interessere sig meget for satanisme og klæde sig helt i sort.

– Vi havde en bekymrings samtale med ham, og vi vurderede, at det ikke var mere, end hvad man kan henregne til normal teenage-adfærd, hvor man undersøger sin identitet og afprøver grænser, siger Malene Martinsen.

Generel forebyggelse

På tilsvarende vis er alle de andre sager, som den faglige gruppe hidtil har behandlet, endt uden, at der har været grund til at slå yderligere alarm.

– Så faktisk har vores arbejde hidtil handlet meget om at afdramatisere – og det mener jeg også kan være vigtigt, for vi skal for alt i verden undgå at stigmatisere de unge uden grund.

Arbejdet i den faglige gruppe til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme er kun en meget lille del af Malene Martinsens arbejde som SSP-konsulent, der i dagligdagen handler om generel kriminalitetsforebyggelse. Både med individuelle tiltag som iværksættelse af en støttekontaktperson til en folkeskoleelev, der er begyndt at pjække, og med kollektive tiltag der skal skabe positive fællesskaber omkring fx strandaktiviteter om sommeren.

– Og jeg mener helt bestemt, at alle de tiltag kan være med til at forebygge radikaliserings. For vejen til at undgå radikaliserings er jo, at de unge føler sig som en del af samfundet, og at de udvikler et aktivt medborgerskab.

Netop derfor mener hun, man bør være påpasselig med ikke at tale alt for meget om antiradikaliserings.

– Den seneste tid har medierne fokuseret rigtig meget på antiradikaliserings, og det kan give et forkert billede af problemets omfang. Vi skal passe utrolig meget på sociale overdrivelser, hvor man overdriver omfanget af en bestemt adfærd – for unge pejler efter det, de tror er forventet og normal adfærd. Jeg synes, at det er godt og vigtigt at være opmærksom på signaler, der kan tyde på en begyndende radikaliserings og reagere på det. Men samtidig skal man være meget påpasselig med den måde, man formidler det på. ■

Alle oplysninger om de unge er anonymiserede.

FOREBYGGELSE Malene Martinsen bruger ofte denne udendørs lejrplads, når hun arbejder med positive, fællesskabsskabende aktiviteter – noget, der på sigt bl.a. kan være med til at forebygge ekstremisme og radikaliserings.

TRAINEEFORLØB

Jeg har fået målrettet undervisning i noget af det, jeg konkret har brug for i arbejdet med de børn og unge, der er her – fx hele diskussionen omkring magtanvendelse og hvad man må og ikke må som socialpædagog

Ebru Türkmen, dimittend i praktik

Kickstart på karrieren

De nyuddannede, som lige nu følger Socialpædagogens traineeforløb i fem kredse, er godt i gang med praktiktiden. Og alt tegner til, at kombinationen af at give dimittenderne et fagligt løft og noget praksiserfaring åbner døre ind til arbejdsmarkedet

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

Når Ebru Türkmen møder ind på Ungecenter Porten i Hvidovre, er det ikke kun fordi hun er praktikant og personalegruppens yngste, at hun skiller sig ud fra sine kolleger. I sin tilgang til arbejdet som socialpædagog bruger hun bevidst sin egen glæde ved fysisk træning til at inspirere de anbragte unge til at kaste sig over idræt og bevægelse i hverdagen.

– Hvorfor går du hele tiden rundt i træningstøj, spørger de unge. Mit svar er så, at det selvfølgelig er fordi, jeg venter på, at en af dem har lyst til at træne sammen med mig. Og vi har da også været i træningslokalet nogle gange bl.a. for at bokse-træne. Jeg vil gerne inspirere beboerne til at træne sammen her i huset i stedet for, at de hænger ud andre steder, fortæller Ebru Türkmen.

Hun er en af de nyuddannede socialpædagoger, der lige nu er i gang med et otte uger langt praktikforløb som led i et nyt traineeforløb, som Socialpædagogerne tilbyder dimittender i fem kredse – herunder Kreds Storkøbenhavn. Her er deltagerne op til praktiktiden blevet undervist intensivt i tre uger om socialpædagogiske metoder og teori inden for arbejdet med udsatte børn og unge.

– Det har været super godt at gå mere i dybden med faglige emner, som jeg nu får mulighed for

at sætte i spil i praksis i min praktik på Porten. Jeg har fået målrettet undervisning i noget af det, jeg konkret har brug for i arbejdet med de børn og unge, der er her – fx hele diskussionen omkring magtanvendelse og hvad man må og ikke må som socialpædagog, siger Ebru Türkmen, som allerede er blevet stillet i udsigt, at hun efter praktiktiden kan fortsætte som vikar på Ungecenter Porten i en periode.

Klar til at tage ansvar

Ideen med forløbet – som udover Kreds Storkøbenhavn også kører i Nordsjælland, Lillebælt, Østjylland og Nordjylland – er at give nyuddannede ledige en kickstart på deres arbejdsliv ved at tilbyde dem tre til fire ugers fagspecifik undervisning koblet sammen med otte ugers praktikforløb på en arbejdsplads. Både i Kreds Lillebælt, Nordsjælland og Storkøbenhavn har SPUK, Socialt og Pædagogisk Udviklings- og Kursuscenter, stået for de tre ugers undervisning i 'Socialpædagogiske metoder i arbejdet med udsatte børn og unge'. Og ifølge Klaus Goldschmidt Henriksen, partner og chefkonsulent i SPUK, er historien om et pænt stort frafald på kurset faktisk en succeshistorie.

– Oprindeligt var der 14 nyuddannede tilmeldt traineeforløbet i København, men da en del er lykkedes med at finde job undervejs, er der nu otte tilbage, som alle er i gang med deres praktikforløb. Og flere af dem er blevet stillet i udsigt, at de formentlig godt kan få vikararbejde på praktikpladsen, så vi er godt tilfredse med, at kurset her ser ud til at åbne op for nogle muligheder for deltagerne, siger han.

Og otte ugers målrettet praktik er en oplagt mulighed for at få hul igennem til en arbejdsplads, fortæller Emil Trærup Pedersen, som selv er i praktik på Grennessminde i Birkerød – et specialundervisnings- og dagbehandlingstilbud for børn og unge med særlige vanskeligheder.

– Jeg ved, at det er det her, jeg gerne vil – og med praktikforløbet får jeg mulighed for at vise, hvor meget jeg brænder for at arbejde med den her målgruppe – jeg er ikke 'bare' en skolepraktikant. Jeg er uddannet, motiveret og klar til at tage ansvar. Og i en virkelighed, hvor arbejdspladsen helst vil ansætte folk med tyve års erfaring, så er det her forhåbentlig en måde at få en fod indenfor på og måske i første omgang få nogle vikartimer, siger Emil Trærup Pedersen.

Går lige i maven

I Kreds Storkøbenhavn og Kreds Nordsjælland har det været lidt af en udfordring at finde arbejdspladser nok til at tilbyde kursisterne praktik. Godt nok har jobkonsulent Nina Jensen mødt stor interesse for projektet blandt kredsens arbejdspladser – men mange valgte alligevel at sige fra, fordi de synes, at otte ugers praktik er for kort tid i forhold til, at de arbejder med meget sårbare børn og unge.

– Det positive er, at vi nu har fået etableret en rigtig god kontakt til arbejdspladserne, og vi ved, at vi gerne må kontakte dem igen, hvis vi kører et tilsvarende forløb næste år. Min oplevelse er, at mange arbejdspladser slet ikke er vant til at se Socialpædagogerne som en samarbejdspartner, når det fx handler om at rekruttere på børne- og

ungeområdet – så der er da basis for et godt samarbejde også fremover, siger Nina Jensen.

En af de arbejdspladser, der valgte at sige ja til at medvirke i forløbet, er Udviklingscenter Skifte-sporet i Rødovre, hvor Sara El-Masri er i praktik i disse uger.

– Jeg føler, jeg har været med i arbejdet fra dag ét. Der er ikke nogen, der behandler mig, som om jeg er på prøve – og jeg kan mærke, at praktiktiden giver mig et mere klart billede af, hvad jeg skal arbejde med som socialpædagog, fortæller hun.

Alligevel indrømmer hun gerne, at mødet med virkeligheden og arbejdslivet indimellem også er både hårdt, udfordrende og overraskende.

– Jeg er virkelig blevet chokeret over det sprog, børn helt ned til seks års-alderen bruger. Det er sin sag at blive kaldt klamme kælling eller sutteso af et barn. Men det er nu ikke noget, der skræmmer mig. Derimod har det været rigtig hårdt at arbejde med fx en dreng, som er udsat for vold derhjemme – og blive konfronteret med hele underrettningsproceduren. Så prøver jeg at fokusere mindre på de blå mærker, der er på hans krop – og mere på den glæde, jeg kan give ham, mens jeg er her, fortæller Sara El-Masri.

Og den slags erfaringer er netop også en vigtig del af hele forløbet, tilføjer Nina Jensen.

MOTIVATION Både Sara El-Masri (tv), Emil Trærup Pedersen og Ebru Türkmen synes, at det har været super motiverende at få et intensivt fagligt løft i forhold til arbejdet med børn og unge – og de er nu alle tre i fuld gang med at afprøve de teoretiske begreber i praksis i et otte-ugers praktikforløb.

De dimittender, der endnu ikke har fået bidt sig endelig fast på arbejdsmarkedet, får her en skræddersyet efteruddannelse, som kan bruges rigtig mange steder. Så vi håber da, at det bliver en døråbner for rigtig mange af dem

Christian Krogh Brusgaard, jobkonsulent, Socialpædagogerne, Kreds Nordjylland

FAGLIGHED Traineeforløbet i Kreds Storkøbenhavn blev skudt i gang i september med tre ugers undervisning i socialpædagogiske metoder i arbejdet med udsatte børn og unge. Undervejs mødes deltagerne løbende for at evaluere og følge op på forløbet.

– Disse nyuddannede mennesker skal jo lære, at den type problemer ikke er noget, du kan løse selv – og at det på ingen måde er din indsats, der er noget galt med. I sådanne tilfælde har de lige så vel som alle andre brug for supervision, og det er jo også en del af læringsprocessen, når man tager hul på sit arbejdsliv, siger jobkonsulenten.

Jysk fokus på neuropædagogik

I den modsatte ende af landet i Kreds Nordjylland har i alt 16 dimittender fået chancen for at blive fagligt opkvalificeret og komme i praktik i otte uger. Men her har kredsen valgt at fokusere målrettet på neuropædagogik, så kursisterne i forløbet gennemfører et regulært fagmodul, der klæder dem på med godkendte kvalifikationer.

– Vi har bevidst valgt neuropædagogik, fordi det er en tilgang, som arbejdspladserne her i kredsen i den grad efterspørger. De dimittender, der endnu ikke har fået sig bidt endelig fast på arbejdsmarkedet, får her en skræddersyet efteruddannelse, som kan bruges rigtig mange steder. Så vi håber da, at det bliver en døråbner for rigtig mange af dem, siger Christian Krogh Brusgaard, som jobkonsulent hos Socialpædagogerne i Kreds Nordjylland.

Forløbet i Nordjylland er skruet sammen, så de første otte uger af det samlede kursus er et miks af undervisning og praktik. Og så skal de nyuddannede afslutte med en opgave, der tager udgangspunkt i noget konkret på praktikstederne, der tæller alt lige fra traditionelle bosteder, beskyttede værksteder og dagtilbud inden for specialområdet til socialpsykiatrien, et krisecenter og døvetilbud.

– Vi synes, at vi har skabt et stærkt kursusforløb for de nyuddannede, og vi begynder også at opleve, at det allerede fører til job for nogle af dem. Jeg er sikker på, at den her måde at gøre det på, hvor de får et fagligt løft kombineret med praksiserfaring, er den bedste måde for nyud-

dannede til at åbne nogle nye døre, siger Christian Krogh Brusgaard.

Modsat i Storkøbenhavn og Nordsjælland har det i Nordjylland ikke været svært at finde tilpas mange praktiksteder – faktisk stod man med langt flere arbejdspladser, end der var brug for. Samme billede ser man i Kreds Østjylland, hvor der lige nu også kører et forløb for i alt 16 nyuddannede med en blanding af undervisning med fokus på neuropædagogik og praktikophold på en arbejdsplads.

En konkret opkvalificering

– De arbejdspladser, vi har med i forløbet, er meget positive over for, at de ganske gratis får en uddannet pædagog i otte uger, som de kan være med til at udvikle og ruste bedst muligt til at arbejde inden for vores område, fortæller faglig sekretær i Kreds Østjylland Jan Leth Nielsen.

Og det er præcis sådan, det opleves på døgninstitutionen Skovbo i Skanderborg, hvor forstander Gunner Dalgaard godt kan se idéen i, at Socialpædagogerne rækker en hånd ud til de nyuddannede, som har haft svært ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet.

– Den dimittend, vi har i praktik hos os, har fra første dag vist, at hun kommer med en faglig ballast og en konkret opkvalificering indenfor neuropædagogik, som giver hende nogle flere kompetencer end nyuddannede socialpædagoger normalt har. Der er ikke noget med, at hun føler sig på baghjul i forhold til personalegruppen – hun glider ind og løfter med i arbejdet som de øvrige medarbejdere, og vi føler, at vi får tilført noget værdifuldt, siger Gunner Dalgaard, som håber, at der er basis for en midlertidig ansættelse efter praktikperioden.

Alle traineeforløb bliver afsluttet inden udgangen af 2015, og derefter skal der i Socialpædagogerne tages stilling til, om der skal iværksættes et nyt forløb i starten af 2016. ■

GENERALFORSAMLING MIDT- OG VESTJYLLAND

Vi skal kæmpe for vores faglighed og kan ikke bare blive ved med at sige ja til den ene nedskæring efter den anden. Vi er nødt til snart at sætte foden ned

Tine Børlum Madsen, aktivt PLS-medlem

Økonomi overtrumfer faglighed

Den trængte faglighed var en af de røde debat-tråde på en generalforsamling, hvor mange tog imod formandens invitation til debat og dialog

Af Carl Ancher Pedersen, redaktionen@sl.dk

Kredsformand Peter Sandkvist og hans bestyrelse havde droppet traditionen med et særligt tema på generalforsamlingen i Kreds Midt- og Vestjylland for at give mere plads til udveksling af synspunkter og ideer.

I den mundtlige beretning fremhævede kredsformanden vigtigheden af at give politikere og embedsfolk både med- og modspil i forhold til den socialpolitiske udvikling i kommunerne.

Henrik Nørgaard, tillidsrepræsentant hos Socialpsykiatrisk Center Herning, greb bolden:

– Trods MED-systemet arbejder man primært med økonomiske frem for faglige løsninger, så der skrues ned for servicen, lød det.

Henrik Nørgaard henviste til, at flere kommuner har skruet ned for § 85-bostøtten og spist brugerne af med et enkelt tilbud, selvom Ankestyrelsen har fastslået, at borgerne godt kan have ret til flere.

– Måske skulle vi have juran mere på banen frem for blot at forsøge at påvirke forvaltningerne. Det er måske det eneste, de har respekt for, sagde han.

Tine Sofie Børlum, aktiv i Pædagogstuderendes Lands-

sammenslutning (PLS), fulgte op og mente, at økonomihensyn tilsidesætter mange års forskning i, hvilke pædagogiske indsatser der virker. Hun henviste bl.a. til den nye centraliseringsbølge på voksenhandicapområdet og sagde:

– Det er ikke i orden, at økonomi spænder ben for vores faglighed. Vi vil så gerne det, vi laver, men det er svært, når vi ikke er i stand til at gøre det godt nok. Vi skal kæmpe for vores faglighed og kan ikke bare blive ved med at sige ja til den ene nedskæring efter den anden. Vi er nødt til snart at sætte foden ned.

Fremgang og overskud

Andre spørgsmål og debatener handlede om grænserne mellem frivilligt og professionelt arbejde, pædagogiske assistenters organisatoriske tilhørsforhold og problemer i Silkeborg med frikøb af arbejdsmiljørepræsentanter i forbindelse med temadage.

Peter Sandkvist fortalte, at en målrettet og arbejdspladsrettet indsats i 2013-14 under overskriften 'Sammen når vi længere' havde båret frugt, hvilket direkte kunne aflæses på medlemstallet.

– Det er imponerende, at vi er gået frem med fem pct., når andre LO-fagforeningers medlemstal rasler ned. Men er det en udvikling, der fortsætter, spurgte Lan Javdal-Pedersen.

Kasserer Grete Rask Nielsen svarede, at det trods op- og nedture over kalenderåret tegnede til fortsat medlemsfremgang.

– Men statistikken over ansatte i kommuner og regioner viser, at vi har et medlemspoten-

tiale på omkring 20 pct., så vi skal arbejde videre med at organisere og fortælle de gode historier om alt det, vi kan, sagde hun.

Flere medlemmer og færre udgifter end ventet betød, at kredsen i 2014 opnåede et overskud på knap en mio. kr. Kassereren lovede dog, at man nok skulle 'formøble' en del af pengene igen.

– De penge, som indbetales af medlemmerne nu, skal også bruges på medlemmerne nu, sagde hun og fik godkendt et 2016-budget, hvor 568.000 kr. af formuen bruges til bl.a. flere medlemsrettede aktiviteter.

Ansættelse af folk til målrettede projekter skal sikre det fremtidige arbejde med fokus på den fortsatte virkeliggørelse af forbundsstrategien 'Socialpædagogerne i fremtiden'.

Apropos den strategi har kredsen indstiftet en pris til medlemmer eller arbejdspladser, der i særlig grad har udfoldet strategiens visioner og pejlemærker. Prisen, der ud over æren er på 2.500 kr., gik i år til Mosaikken på Thrigesvej og til Fortuna i Herning. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/midtogvestjylland

GENERALFORSAMLING MIDTSJÆLLAND

Vi har diskuteret faglighed og faglig udvikling – og vi kan se, at vi med vores arrangementer når ud til medlemmer, som ellers ikke har kontakt til deres fagforening

Lene Kümpel, faglig sekretær

Vores fag skal give mening

Det landspolitiske landskab, kerneopgaven, faglighed og arbejdsmiljø var blandt hovedpunkterne, da der blev afholdt generalforsamling i Kreds Midtsjælland

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Hvis ikke vi på arbejdspladsen er enige om, hvad vores kerneopgave er, så kommer vi ingen vegne. Og kerneopgaven skal altså ikke bare være et luftigt ord – den skal gøres konkret og målbar. For den korteste vej til et godt arbejdsmiljø er en kendt kerneopgave.

Sådan lød opfordringen til de godt 40 fremmødte medlemmer på Kreds Midtsjællands generalforsamling, da direktør i Dogmekompagniet Anders Seneca indledte aftenen med gode input til, hvordan man kan snakke kerneopgave.

– Den store udfordring er at få skabt en fælles forståelse af, hvad kerneopgaven er – og hvad vi skal lykkes sammen om på arbejdspladsen. Den snak burde være fast punkt på ethvert personalemøde, sagde Anders Seneca, inden selve generalforsamlingen gik i gang med kredsformand Jan Vium ved roret. Og han tog som det første fat i det landspolitiske landskab.

– Vi har fået en ny regering – og vi oplever desværre et udspil, der handler meget lidt om menneskelige værdier. Der spilles lige nu hårdt ud med besparelser på alle områder, og det rammer i høj grad de

mennesker, vi arbejder med, lød det fra Jan Vium, som også gav udtryk for utilfredshed med satspuljeforliget.

– Vi taler hele tiden om den såkaldte Herning-model, og nu er der så afsat millioner til at ansætte flere socialrådgivere ude i kommunen. Men når pengene fordeles over hele landet, bliver der vel – hvis vi er heldige – til en kvart socialpædagog i hver kommune, så det rækker som en skrædder i helvede.

Det fremtidige arbejde

Mere optimistiske toner blev slået an, da beretningen tog hul på kredsens fremtidige arbejde – og startegien 'Socialpædagogerne i fremtiden'.

– Vi vil sikre, at den strategi er mere værd, end det papir, den er skrevet på. Vi vil have fat i fagets udvikling, udbredelse og anerkendelse, og vi arbejder benhårdt på at få det omsat til konkret handling og skabe udvikling i de yderste hjørner af vores arbejdspladser, sagde faglig sekretær Lene Kümpel.

Og med ti medlemsarrangementer med i gennemsnit 60 deltagere hver gang har kredsens allerede leveret solidt fagligt input til medlemmerne i år.

– Vi har diskuteret faglighed og faglig udvikling – og vi kan se, at vi med vores arrangementer når ud til medlemmer, som ellers ikke har kontakt til deres fagforening, sagde Lene Kümpel.

Strategi gøres levende

Også arbejdsmiljø fyldte en del i beretningen, og på det felt har der været flere forskellige aktiviteter i kredsens – som en direkte konsekvens af den arbejdsmil-

jøstrategi, der blev vedtaget på kongressen i 2014.

– Vi besluttede os hurtigt for at gå i gang her i kredsens, så vi har holdt en del møder om arbejdsmiljø – først og fremmest med tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter men også med lederne. Vi har bl.a. haft fokus på mobning, vold og trusler og social kapital, fortalte næstformand Kim Christian Jensen, som i sin del af beretningen understregede, hvor vigtigt det er at få skabt et fællesskab omkring det at snakke fag og arbejdsmiljø.

– Vi vil fremadrettet fortsat prøve at være opsøgende, så vi kommer ud på kredsens arbejdspladser for at snakke om

betydningen af at have et godt arbejdsmiljø.

En arbejdsplads, der fik særlig meget opmærksomhed på generalforsamlingen, var Slagelse Familiecenter, som fik overrakt kredsens pris – Torben Jensen Prisen – med følgende begrundelse fra Jan Vium.

– I gør et kæmpe stykke arbejde for familier, der er i krise og har brug for støtte og vejledning. I brygger bro mellem vanskeligheder og ressourcer – det ved vi, fordi vi får rigtig mange positive tilbagemeldinger fra familier, I har hjulpet. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/midtsjælland

GENERALFORSAMLING NORDJYLLAND

Vores faglighed er under et konstant pres både fra nedskæringer og fra øgede krav om, at vi kan dokumentere, at vi leverer værdi for pengene

Peter Kristensen, kredsformand

Medlemmernes input er vigtige

Socialpædagogerne i Nordjylland vil gerne involvere medlemmerne i arbejdet med at beskrive den socialpædagogiske faglighed, ligesom kredsen nu lancerer et medlemspanel

Af Malene Skov Jensen,
redaktionen@sl.dk

Formand for Socialpædagogerne i Nordjylland, Peter Kristensen, havde overladt det til tre af kredsens medlemmer at sætte dagsordenen for hans mundtlige beretning på årets generalforsamling.

Gennem små videoklip fortalte de, hvad der for dem er det vigtigste at sætte fokus på, når det handler om løn og ansættelsesvilkår, arbejdsmiljø og faglighed.

De tre medlemmer efterspurgte bl.a. en højere grundløn, ligeløn, redskaber til at håndtere det psykiske arbejdsmiljø og mere kompetenceudvikling.

Et fællestræk ved de tre indlæg var et ønske om, at organisationen i højere grad skulle synliggøre og tydeliggøre værdien af det socialpædagogiske arbejde.

Og formand Peter Kristensen var helt enig:

– Vores faglighed er under et konstant pres både fra nedskæringer og fra øgede krav om, at vi kan dokumentere, at vi leverer værdi for pengene. Derfor skal vi i høj grad være i stand til at synliggøre værdien af vores arbejde og være klar med modargumenter til nedskæringerne,

sagde han til de 126 fremmødte på generalforsamlingen.

Udvikler redskaber

Med et nyt lokalt projekt om kernefaglighed er kredsen i tæt samarbejde med medlemmerne netop nu ved at udvikle redskaber, som alle socialpædagoger skal kunne bruge til at beskrive deres fag – både over for kolleger, samarbejdspartnere, forvaltning og politikere.

– Det vil få utrolig stor betydning for vores fremtidige virke, hvis vi formår at udvikle redskaber, som kan beskrive det socialpædagogiske arbejde og skabe synlighed og tydelighed omkring, hvad det er vi kan, sagde Peter Kristensen.

Kredsen har planer om, at 800-1.000 medlemmer skal inddrages i udvikling, afprøvning og evaluering af prototyperne til redskaberne.

Nyt medlemspanel

Kredsbestyrelsen i Nordjylland vil generelt gerne bruge medlemmernes viden og erfaringer noget mere i sit arbejde. Derfor foreslog bestyrelsen, at der skal oprettes et særligt medlemspanel, som den kan spørge om holdninger til væsentlige socialpolitiske og fagpolitiske emner.

Det var et forslag, som generalforsamlingen bakkede enstemmigt op omkring.

– Den store fordel ved et medlemspanel er, at vi får dokumentation for medlemmernes holdninger, og vi tror på, at det vil være en styrke og give os mere pondus, når vi udtaler os offentligt eller er i dialog med arbejdsgivere og samarbejdspartnere, sagde Peter Kristensen.

Medlemspanelet skal bestå af alle de nordjyske medlemmer, som ønsker det, og deres tilkendegivelser skal bakkes loyalt op af bestyrelsen. Også når medlemmerne har en anden holdning end kredsbestyrelsen.

Spørgsmålene vil blive mailet ud til medlemmerne, og de vil maksimalt modtage ét spørgsmål om måneden.

Stort fokus på arbejdsmiljø

Kredsen har desuden et særligt fokus på udviklingsarbejdet inden for arbejdsmiljø. En arbejdsgruppe har det seneste år arbejdet videre med de input, som generalforsamlingen kom med i 2014.

– Vi arbejder på at udvikle samarbejdet i den dynamiske trio, som består af leder, tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant. Vi vil bl.a. arrangere særlige møder og temadage for dem i 2016, fortalte Peter Kristensen.

Et andet tema er fysisk og psykisk belastning – herunder mobning og andre emner, som det er vanskeligt at håndtere på arbejdspladserne. Særlige arrangementer – bl.a. et medlemsmøde om mobning – skal give medlemmerne redskaber til at håndtere udfordringerne. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/nordjylland

GENERALFORSAMLING NORDSJÆLLAND

Hvad enten vi taler om beskæftigelse eller dagpenge, er det vigtigt at holde fokus på, at det er arbejdsløsheden – og ikke de arbejdsløse – der er problemet

Karen Holte, Kredsformand

Faglig fest i Kreds Nordsjælland

Der blev bl.a. diskuteret arbejdsmiljø, medlemsaktiviteter og kernefaglighed, da 53 stemmeberettigede mødtes til generalforsamling i Kreds Nordsjælland

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Velkommen til fest i fagforeningen'. Sådan sagde kredsformand Karen Holte,

da hun åbnede årets generalforsamling i Kreds Nordsjælland, der da også blev afsluttet med middag og festligt samvær – ligesom der var gaver til alle i form af et glas æblemarmelade med hilsenen: Styrk og dyrk din kernefaglighed!

I alt var 53 stemmeberettigede medlemmer mødt op for at høre om kredsens arbejde, diskutere fremtidens projekter og deltage i kampvalget om pladserne i kredsbestyrelsen. Endvidere var der et fagligt oplæg om arbejdet på den psykiatriske behandlingsinstitution Dyssegården.

Karen Holte lagde ud med sin mundtlige beretning. Her kom hun bl.a. ind på tillidsreformen, de nye socialtilsyn samt beskæftigelses- og dagpengereformen, der fik følgende bemærkning med på vejen:

– Der var engang, hvor ordet reform for det meste var forbundet med forbedringer. Sådan er det ikke længere! Men hvad enten vi taler om beskæftigelse eller dagpenge, er det vigtigt at holde fokus på, at det er arbejdsløsheden – og ikke de arbejdsløse – der er problemet.

Karen Holte pointerede også, at Danmark har haft sin første kvindelige statsminister og nu har fået sin første kvindelige formand for LO.

– Men dermed vil jeg ikke sige, at vi har løst ligestillingsproblematikken. Vi har stadig et løngab på 17 pct., sagde hun.

Svend Brinkmann kommer

Endvidere fortalte Karen Holte om det konkrete arbejde i kredsens, der blandt meget andet har omfattet medlemsaktiviteter som foredrag om forråelsen inden for det socialpædagogiske arbejde og debatarrangementer om kernefaglighed, samt fokus på arbejdsmiljø og dialog med kommunalpolitikere. Kredsens har også været aktiv i et frivillighedsprojekt, hvor udviklingshæmmede er blevet klædt på til at udføre frivilligt arbejde.

På generalforsamlingen blev der også kigget fremad, og medlemmerne i Kreds Nordsjælland kan glæde sig til mange forskellige aktiviteter. Bl.a. bliver der arrangeret et medlems-

møde med psykologen Svend Brinkmann, der på det seneste er blevet kendt for sit opgør med 'tidens udviklingstvang', ligesom medlemmerne også får mulighed for et løntjek. Får de den løn, de er berettiget til? Endvidere vil kredsens styrke arbejdsmiljøet ved at knytte arbejdsmiljørepræsentanterne tættere til kredsens – og dermed ruste dem bedre til arbejdet.

Kampvalg

Karen Holte blev genvalgt som kredsformand, og Thomas Svendsen blev genvalgt som faglig sekretær og kredskasserer – begge uden modkandidater. Men da forsamlingen skulle vælge kredsbestyrelsen, var der kampvalg, idet i alt 14 personer stillede op til de 11 pladser. Kandidaterne præsenterede sig selv, og det gav også et billede af de emner, der bliver fokus på i fremtiden. Især arbejdsmiljøet gik igen i mange indlæg, bl.a. sagde Christina Hoffstetter Jørgensen:

– Jeg er en af dem, der er tilhænger af, at vi skal arbejde endnu mere med arbejdsmiljøet – og få tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten til at gå i hånd i hånd, hvis man kan sige det sådan.

Blandt de andre emner, der blev nævnt af kandidaterne, var mere ensartede vilkår for tillidsrepræsentanter, fokus på et fagligt funderet sprog, hvervning af nye medlemmer samt dialog med de nye socialtilsyn. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/nordsjælland

GENERALFORSAMLING STORKØBENHAVN

Det er mig umuligt at ændre den måde, der tales på i en kommune – så er det nemmere at vi taler, så vi bliver forstået

Vivi Lauritsen, deltager i Kreds Storkøbenhavns generalforsamling

Blandede bolcher i Storkøbenhavn

Kampvalg, kernefaglighed og krav om et bedre arbejdsmiljø. De 88 stemmeberettigede kom vidt omkring, da der var generalforsamling i Kreds Storkøbenhavn

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Fra talerstolen kiggede Preben Vest Nielsen ud over de tæt på 100 mennesker, der deltog i Kreds Storkøbenhavns generalforsamling – heraf i alt 88 stemmeberettigede.

– Det her er godt nok en lidt anderledes ansættelsessamtale at være til. Men et meget bredt ansættelsesudvalg, sagde han.

Et af aftenens dramatiske højdepunkter var kampvalget om de to pladser som faglige sekretærer – et fuldtidsjob, som man vælges til på generalforsamlingen.

– Tidligere anfægtede jeg, at det kun er omkring to pct. af medlemmerne, der møder op til generalforsamlingen i dag. Men nu må jeg sige, at jeg på en måde er glad for, at her ikke er flere, fortsatte Preben Vest Nielsen med et lille smil.

De to andre kandidater til posterne var begge erfarne, og det endte med genvalg til såvel Svend Troelsen som Britt Krik.

I sin valgtale sagde Svend Troelsen bl.a.:

– Jeg håber inderligt, at vi tre, der stiller op, har det samme politiske mål, så fagforeningens kerneopgaver står i centrum: Ordentlige overenskomster og

et godt arbejdsmiljø. Kredsformand Lars Petersen blev også genvalgt – i hans tilfælde uden modkandidater – og det er således et uændret hold, der sidder ved roret i den daglige ledelse af Kreds Storkøbenhavn. Preben Vest Nielsen blev genvalgt til kredsbestyrelsen.

Fokus på arbejdsmiljø

I sin beretning talte kredsformand Lars Petersen bl.a. om arbejdsmiljøet og henviste til Socialpædagogernes store arbejdsmiljøundersøgelse fra 2013, der viser, at ca. en tredjedel af Socialpædagogernes medlemmer har været udsat for psykisk eller fysisk vold – og i over halvdelen af tilfældene er der ikke blevet lavet en analyse med henblik på forebyggende tiltag.

– Det er ganske alarmerende tal, og derfor er det ikke et øjeblik for tidligt, at vi nu fokuserer på medlemmernes arbejdsmiljø, sagde han.

I praksis skal det bl.a. ske ved at knytte arbejdsmiljørepræsentanterne endnu tættere til kredsen – og Kreds Storkøbenhavn har allerede i samarbejde med Kreds Nordsjælland udgivet pjecen 'Arbejdsmiljø og tillid', der skal give arbejdsmiljørepræsentanterne en let overskuelig introduktion til opgaverne som arbejdsmiljørepræsentant.

I beretningen lagde Lars Petersen også vægt på arbejdet med at føre tillidsreformen fra 2013 ud i livet. En reform, der handler om at modernisere den offentlige sektor med fokus på tillid.

– Vi har oplevet, hvordan vi bliver mødt med fuldstændig

tomme blikke i borgmestrenes øjne, når vi har spurgt, hvordan man arbejder med tillidsreformen. I mange tilfælde kan man få den tanke, at ordene tillid og modernisering bliver hurra-ord, som kommer til at optræde ved festlige lejligheder – mens der i hverdagen stadig er fokus på dokumentation, kontrol og effektivisering. Men vi vil fastholde fokus på tillidsdagsordenen, sagde han.

Et af de mange andre emner, der var på dagsordenen, var arbejdet med at sætte ord på

den socialpædagogiske kernefaglighed. Vivi Lauritsen sagde:

– Vores faggruppe bliver presset. De fagligheder, som vi repræsenterer, bliver ikke værdsat, og det er meget svært at stille noget op imod, hvis vi ikke bliver gode til at tale ind i det sprog, der tales. Det er mig umuligt at ændre den måde, der tales på i en kommune – så er det nemmere at vi taler, så vi bliver forstået. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/storkobenhavn

GENERALFORSAMLING SYDJYLLAND

At borgerne vil opleve dårligere service, og medarbejderne vil få forringet deres arbejdsvilkår og arbejdsmiljø, er indiskutabelt

Michael Madsen, kredsformand

Spareplaner vækker bekymring

Afskedigelser og markante serviceforringelser bliver konsekvenserne af millionbesparelser på social- og arbejdsmarkedsområdet, fastslog kredsformand Michael Madsen

Af Carl Ancher Pedersen,
redaktionen@sl.dk

De dystre økonomiske udsigter i Esbjerg Kommune fyldte meget, da kredsformand Michael Madsen i den mundtlige beretning på generalforsamlingen i Kreds Sydjylland gjorde status over situationen i kredsens 10 kommuner. I ni af dem er 2016-budgettet kommet på plads uden dramatik og nye større besparelser, men i Esbjerg må man imødesee store millionbesparelser på social- og arbejdsmarkedsområdet. Ifølge forvaltningens spareoplæg skal der findes omkring 80 mio. kr.

– At borgerne vil opleve dårligere service, og medarbejderne vil få forringet deres arbejdsvilkår og arbejdsmiljø, er indiskutabelt, sagde kredsformanden.

Michael Madsen lovede, at kredsen vil have stærkt fokus på, hvordan MED-systemet inddrages i den videre proces, og er parat til at hjælpe de medlemmer, der bliver truet på deres ansættelsesforhold.

– For omplaceringer og afskedigelser vil der blive en del af. Det er vist desværre uundgåeligt denne gang, sagde han.

Finn Rasmussen, afdelingsleder på Udviklingscenter Ribe, tog tråden op:

– Esbjerg Kommune står i en særlig situation, og der er virkelig behov for, at vi rykker tættere sammen. På Udviklingscenter Ribe skal vi af med 16 medarbejdere, mens 14 rokeres til et andet sted i kommunen. Alt i alt skal vi klare os med 30 færre ansatte. Vi bliver ramt på fagligheden, og vi skal være meget opmærksomme på overvejelser om, at andre faggrupper kan overtage noget af vores arbejde.

Kritik af dagpengeforlig

Generalforsamlingen fandt sted på dagen, hvor der i Folketinget blev indgået forlig om dagpengene.

Kredsformanden medgav, at der er forbedringer – bl.a. muligheden for at veksle beskæftigelse til en forlænget dagpengereget, hvilket vil lette presset på de medlemmer, der står til at falde ud af dagpengesystemet. Først og fremmest hæftede han sig dog ved tidslerne i buketterne: de tre karensdage og den lavere dagpengesats for dimittender, der ikke er forsørgere.

– Forsørgerbegrebet har hidtil kun har været kendt fra sociallovgivningen og hører ikke hjemme her. Det rammer dimittenderne og os som faglig organisation, da dimittenderne jo er vores fødekæde, sagde Michael Madsen og tilføjede:

– Det er at sende regningen videre til de ledige, og det bør vi ikke acceptere som faglig organisation. Et af forligspartierne burde nok have tøvet lidt mere.

Satsning på fagstrategien

I den kommende periode vil der blive sat ekstra fart på udmøntning af forbundsstrategien 'Socialpædagogerne i frem-

tiden'. Generalforsamlingen besluttede, at der ud over det ekstraordinære tilskud fra forbundet på 868.000 kr. skal bruges omkring en mio. kr. af kredsens formue til formålet. Nogle af de ekstra penge går til frikøb af to kredsbestyrelsesmedlemmer med særligt ansvar for de initiativer, der skal gøre strategien til lokal virkelighed.

Det handler bl.a. om at styrke den socialpolitiske indflydelse i kommunerne, ekstra tiltag på arbejdsmiljøområdet, flere af de succesrige 'Fokus på faget'-medlemsmøder og skærpet fokus på at håndhæve

den socialpædagogiske kernefaglighed.

På et kredsbestyrelsesmøde dagen efter generalforsamlingen blev der sat navne på de to frikøbte: Jakob Bøgh Larsen på fuld tid og – som tovholder på Fokus på faget-møderne – Mona Jørgensen på halv tid.

Valgene til kredsbestyrelsen betød genvalg af de 12 bestyrelsesmedlemmer, der ønskede at fortsætte. Desuden blev der plads til et nyt ansigt: Anette M. Madsen. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/sydjylland

GENERALFORSAMLING ØSTJYLLAND

Der er grænser for, hvad vi som mennesker kan holde til. Det gælder både de borgere, vi arbejder med, og os selv som socialpædagoger

Gert Landergren Due, kredsformand

Det lange seje træk nytter

Selvom den socialpædagogiske faglighed og det psykiske arbejdsmiljø er hårdt presset, så nytter det lange seje træk med at skabe en konstruktiv dialog med kommunerne og regionen, fastslog formanden for Kreds Østjylland

Af Steen Kabel, redaktionen@sl.dk

Det socialpædagogiske område er trængt i disse år. Medlemmerne er hårdt spændt for arbejdsmæssigt, og presset på det psykiske arbejdsmiljø er stort. Undersøgelser viser, at alt for mange socialpædagoger er udsat for vold, trusler og mobning.

– Det skal vi gøre noget ved, for der er grænser for, hvad vi som mennesker kan holde til. Det gælder både de borgere, vi arbejder med, og os selv som socialpædagoger, pointerede kredsformand Gert Landergren Due i sin beretning på generalforsamlingen i Kreds Østjylland.

Han pegede videre på, at de fortsatte økonomiske stramninger i kommunerne og regionen har store konsekvenser for medlemmernes arbejdsmiljø og vilkår for at udføre deres arbejde i hverdagen.

– Da det socialpædagogiske område jo ikke ligefrem flyder med mælk og honning i forvejen, arbejder vi benhårdt på at komme i dialog med politikerne og oplyse dem om konsekvenserne af de store besparelser, sagde han og fortsatte:

– Det er ikke altid så nemt, men vi har mange gode eksempler på, at det lange seje træk nytter i forhold til at få skabt en konstruktiv dialog med politikerne.

Det drejer sig eksempelvis om indførelsen af sociale klausuler i tre kommuner for at undgå unfair konkurrence fra private opholdssteder, og om et lokalt frivillighedscharter i samarbejde med Norddjurs Kommune og LO Djursland.

Inddragelse

I Kreds Østjylland er de meget optaget af at inddrage medlemmerne mest muligt i de aktiviteter, der foregår i kredsen. Det har været et vigtigt fokuspunkt i den forgangne periode.

– Vi har gennem flere år satset på at skabe sammenhængskraft og forbundethed på alle niveauer i vores organisation. Vi vil gerne så langt ud til så mange medlemmer som muligt. Og rigtig mange af vores projekter er lykkedes, netop fordi I som medlemmer, TR, AMR og ledere bidrager aktivt og er tætte samarbejdspartnere for os i kredsen, sagde kredsformanden.

I den forbindelse fremhævede han udmøntningen af forbundets strategi 'Socialpædagogerne i fremtiden'. Her har kredsen inviteret en række medlemmer til at være faglige ambassadører, der er med til at designe og afvikle to medlemskonferencer og en konference for leder-mellemledersektionen. Den første medlemskonference blev afholdt i september med stor succes.

Desuden er der valgt et nyt familieplejeudvalg. Også her har familieplejerne været

inddraget aktivt i processen ved at komme med input til ny handleplan, som udstikker de faglige rammer for det fremtidige arbejde på området. Og den handleplan er udvalgte allerede godt i gang med at implementere i praksis.

Pris og fremgang

Socialpædagogerne Østjylland uddeler en pris hvert andet år på generalforsamlingen. Det er en pris, der går til et menneske eller et socialpædagogisk tilbud, der på særlig vis har bidraget til at gøre noget helt specielt for socialpædagogikken og kendskabet til faget. Og i

år gik prisen til Bo Hamburger, der i mere end 20 år har været fast medlem i kredsens bestyrelse og kongresdelegation. Han ønskede ikke længere at være med i bestyrelsen men er fortsat delegeret til kongressen. Han modtog prisen til taktfaste klapsalver fra salen.

Kredsformanden rundede sin beretning af med at konstatere, at det går godt i kredsen. Ikke mindst er han glad for, at der har været en fremgang på 244 medlemmer, så medlemstallet nu nærmer sig de 6.000. ■

Læs om valg til tillidsposter mv. på www.sl.dk/ostjylland

Stort fokus på tidlig indsats

Satspuljeforliget sætter næsten 100 mio. kr. af til over de kommende år at udbrede en tidlig indsats på børn og ungeområdet efter Herningmodellen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Der var fuld fokus på tidlig indsats, da partierne bag satspuljen indgik aftalen om puljens midler for 2016. Næsten en sjettedel af de i alt 607 mio. kr. blev øremærket arbejdet med en tidlig og forebyggende indsats for udsatte børn, unge og deres familier.

96 mio. kr. er der for perioden 2016-2019 blevet afsat til 'med

inspiration fra Sverige og Herning Kommune at understøtte kommunerne i at omlægge deres indsats for udsatte børn og unge til en tidligere, forebyggende og mere effektiv indsats', som det hedder i aftalen.

Pengene skal bruges til fagligt og økonomisk at støtte omlægningen og til at styrke den fælles viden om metoder i og virkning af lovende social praksis.

Konkret afsættes midler til etablering af et udgående rådgivningsteam, som skal yde faglig støtte til kommunerne til omlægningen samt en ansøgningspulje til ekstraudgifter, som forventes i begyndelsen af omlægningen. Derudover afsættes midler til at dokumentere forebyggende indsatser i kommunerne, hedder det i aftalen, der nu endeligt skal bekræftes

som en del af den samlede finanslovsaftale.

Samtlige af Folketingets partier på nær Enhedslisten står bag satspuljeaftalen.

Magtanvendelse

Der er desuden i aftalen bl.a. sat et større beløb, 54 mio. kr., af til misbrugsbehandling af unge. Det handler bl.a. om udbredelsen af U-turnmodellen og metoden Projekt Andre Valg, der skal motivere anbragte unge med et misbrug på behandlingssteder til at gå i misbrugsbehandling.

Socialminister Karen Ellemann (V) har annonceret et lovforslag, der skal præcisere reglerne for magtanvendelse over for anbragte børn og unge, og i satspuljeaftalen er partierne 'enige om, at der er behov for klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge. Det skal være tydeligt, hvornår magtanvendelse kan ske, og hvornår det ikke kan ske. Dette både af hensyn til børnenes, de unges og personalets retssikkerhed. Satspuljepartierne ønsker samtidig at sikre, at personalet på anbringelsesstederne har de tilstrækkelige redskaber til at understøtte børnene og de unges trivsel, udvikling og socialpædagogiske behandling', hedder det i aftalen.

Partier er blevet enige om, at et kommende lovforslag kan fremsættes med udgangen af februar måned 2016 og har afsat 42 mio. kr. til det videre arbejde i perioden 2016-19.

Hjemløseindsatsen får 31 mio. kr., der først og fremmest skal gå til en udvidelse af det nuværende hjemløseerejsehold, så det både støtter implementeringen af housing first-tilgangen samt bostøttemetoderne i kommuner og på forsorgshjem. Der skal også bruges penge til en analyse af, hvordan borgere

havner i hjemløshed – og hvordan de kommer ud af den igen.

Ros og ris

Socialpædagogernes formand Benny Andersen er grundlæggende tilfreds med aftalen:

– Det er langsigtet socialpolitik – og ikke bare penge til en række småprojekter, mener han og er glad for aftalens fokus på den tidlige indsats, som netop er kernen i Sveriges- og Herningmodellen, men:

– Den rigtige sociale indsats handler om at investere i de rette faglige kompetencer. For der er langt fra socialrådgivernes skriveborde ud til de børn, der skal have støtte og hjælp. Og det er altså os, som arbejder derude med børnene, siger Benny Andersen i en kommentar til aftalen.

Socialpædagogernes formand hæfter sig også ved, at der er fundet penge til – uden tvang – at hjælpe gravide misbrugere, ligesom Skandia-modellen skal udvikles, og der skal afholdes forpligtende børnesamtaler som en slags efterværn.

I Rådet for Socialt Udsatte anerkender formand Jann Sjursen, at en række i aftalen er gode, men peger på, at der skal langt mere til:

– Man skal gøre sig klart, at det jo ikke er satspuljen, der sikrer, at vi for alvor får en socialpolitik i Danmark. Det er et faktum, at vi i Danmark i de her år får flere udsatte. I den forbindelse er satspuljens mere og mere begrænsede midler en dråbe i havet. De små dråber er i hvert fald langt fra nok til at rette op på den negative udvikling, siger Jann Sjursen, der håber, at 'den slunkne satspulje bliver afløst af en mere ambitiøs socialpolitik'.

Læs mere om satspuljeaftalen via www.kortlink.dk/hqae

De 12 største modtagere

Satspuljeaftalen for 2016 fordeler 607 mio. kr. – og disse 12 indsatsområder får tildelt flest penge:

- 96 mio. kr. til bedre forebyggelse i indsatsen over for udsatte børn, unge og deres familier.
- 54,3 mio. kr. til at udbrede behandlingsmodeller til unge med misbrug.
- 47 mio. kr. til regionale centre for seksuelt misbrugte.
- 42,3 mio. kr. til at give klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge.
- 39,9 mio. kr. til frivillighedsområdet.
- 36 mio. kr. til skæve boliger og inklusionsboliger til psykisk og socialt sårbare personer.
- 31,6 mio. kr. til housing first-strategien på hjemløseområdet.
- 27,5 mio. kr. til en målrettet indsats for gravide kvinder med misbrug.
- 23 mio. kr. til at fremme trivsel og læring hos udsatte børn.
- 21,7 mio. kr. til frivillig rådgivning om gæld.
- 20,8 mio. kr. til turboforløb for fagligt udfordrede elever.
- 20,1 mio. kr. til Hanne Mariehjemmet, landets eneste døgn-tilbud for kvinder i misbrugs- og prostitutionsmiljøet.

LO-KONGRES

Efter drejebogen – næsten

LO-kongressen bød på ris til dagpengeforliget, fuld opbakning til fusionsplanerne med FTF – og et farvel til formanden fra 'fisken'

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det blev ikke det kampvalg, det så ud til for nogle måneder siden. Og det blev ikke til det glødende opgør om fusionsplanerne med FTE, det kunne være blevet. Førsteholdningen til Lizette Risgaards kandidatur, HK-formand Kim Simonsen, trak sig i god tid før kongressen, og en mulig tvist om FTF-forlovelsen blev i rum tid skrinlagt med et kompromis, som både tilhængere af og skeptikere over for fusionen kan leve med. Til gengæld kom der lige et dagpengeforlig på tværs og lagde en dæmper på kongresstemningen.

Sådan lyder vel det korte resumé af LO-kongressen i slutningen af oktober, der altså gav klart valg af Lizette Risgaard til formand og intet mindre end enstemmig opbakning til det videre arbejde med at afsøge mulighederne for en fusion med FTF.

En god del af sådan en kongres er tilegnet formandsberetningen og debatten om den. Her leverede den afgående formand Harald Børsting et timelangt vue over fire år med bl.a. regerings-skift, mislykkede trepartsforhandlinger, kampen mod social dumping og en meriterende sejr i Ryan Air-konflikten. Og nå ja, selvfølgelig det på det tidspunkt spritnye dagpengeforlig.

Han fremhævede ikke overraskende den danske model som det fortsatte omdrejningspunkt for de udfordringer, den samlede fagbevægelse står overfor:

– Den danske model er fundamentet for en stærk fagbevægelse, der skaber fair og lige muligheder for de mange, sagde Harald Børsting – og opfordrede de offentlige arbejdsgivere i stat, regioner og kommuner til at stå ved deres ansvar som netop arbejdsgivere.

En lang forlovelse

At fusionsplanerne med FTF bliver en hovedopgave for den nye formand og ledelse står klart, efter at kongressen gav sin enstemmige opbakning til at gå videre med tankerne. Det skal ske igennem et arbejde i to spor – dels et styrket strategisk samarbejde på uddannelsesområdet, dels en afklaring af, hvordan en ny hovedorganisation konkret kan opbygges demokratisk og organisatorisk. Og så forudsætter det selvfølgelig, at også de 72 forbund i FTF er med på ideen på FTF's kongres den 18. til 19. november.

– Lad der aldrig blive et 'os og dem' i fagbevægelsen. Det er ingen tjent med. Ikke vores lange historie og fællesskab, og slet ikke den danske model, sagde Harald Børsting til klapsalver fra salen.

Men selvom opbakningen var enstemmig, var der fortsat skepsis blandt de forbund, der ikke har lagt baghave til ideen om en fusion med funktionærerne og tjenestemændene. Det er håndværkerforbundene med 3F i spidsen, der ikke på forhånd er optimistiske omkring mulighederne for at skabe en slagkraftig hovedorganisation, der samtidig giver plads og indflydelse til fx også de små håndværkerforbund.

– Skilsmisseprocenten er høj her i landet – det er nok godt med en lang forlovelse, sagde 3F-formand Per Christensen således.

Socialpædagogernes formand Benny Andersen – der

på kongressen blev genvalgt til LO's Daglig Ledelse – understregede forbundets støtte til fusionsplanerne:

– Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi håber på en hovedorganisation med en stærk lokal struktur. Og en hovedorganisation, hvor medlemsforbundene inddrages og får indflydelse, og som styrker vores position over for arbejdsgiverne, sagde han.

LO-kongressen endte med at give enstemmig opbakning til det videre fusionsarbejde, der altså senest med udgangen af 2017 skal have afklaret grundlaget for en evt. ny fælles hovedorganisation med tilsammen 1,5 mio. medlemmer.

Sammenhæng

En anden stor opgave bliver de trepartsforhandlinger, som statsminister Lars Løkke Rasmussen har varslet til foråret. Ikke mindst da det kiksede helt, da parterne mødtes under den forrige regering – et kiks, som Harald Børsting erkendte, at han 'absolut ikke er stolt af'. Han understregede vigtigheden af balance mellem den offentlige og den private sektor:

– Det bliver vores opgave, at den offentlige sektor ikke bliver udsultet i ræset mod private arbejdspladser og bedre vilkår for erhvervslivet, sagde den afgående LO-formand.

Og den tråd greb Socialpædagogernes formand:

– Vi skal sikre et Danmark, der hænger sammen. Vi skal favne bredere og have et større politisk projekt, hvor vi rækker ud over egen næsetip og rummer hele Danmark. Det offentlige Danmark og produktionsdanmark er hinandens forudsætninger. Vi behøver en stærk privat sektor for at kunne løse de offentlige opgaver – og vice versa, sagde Benny Andersen.

Og så var der smertensbarnet, dagpengeforliget, der var indgået få dage før kongressen, og som var noget af et skår i kongresglæden. LO sad med i det kommissionsarbejde, hvis konklusioner regeringen sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne på få dage fik forvandlet til et forlig. Et forlig, som trods forbedringer fik mange knubbede ord med på vejen.

Dagpengekritik

'Noget møg', lød en kort karakteristik, ligesom der blev peget på, at vurderingen af den politiske vilje til at rette op på de skader, dagpengeforliget fra 2010 har medført, slet ikke holdt.

Socialpædagogernes forbundskasserer Kaj Skov Frederiksen pegede på, at der slet ikke er rettet op på problemet med dækningsgraden. Det kan true selve opbakningen til dagpengeforliget, sagde han. Han pegede tillige på, at forbundets SU-dimittender, der nu rammes af de lavere satser, i forvejen har været ramt af forringelser i forbindelse med beskæftigelsesreformen fra 2014.

I sit svar fastholdt Harald Børsting, at der er forbedringer i det nye forlig, og at prisen for ikke have siddet med i kommissionsarbejdet ville have været langt højere end den, der nu skal betales i form af karenstage og nedsatte dimittendsatser. Men, sagde han med henvisning til dimittendsatsen, 'her har politikerne simpelthen været nogle fedterøve'.

Efter beretningsdebatten gik han så til stående klapsalver fra talerstolen som LO-formand for sidste gang. Harald Børsting har dog ikke, fortalte han, tænkt sig at stille træskoene, men tværtimod tage dem på igen – som da han startede som TR i fiskeindustrien for over 40 år siden. ■

Læs mere på www.lo.dk/kongres

LO-KONGRES

Ny formand for et nyt hold

På LO's kongres blev Lizette Risgaard valgt som ny formand og fik en ny kvartet af næstformænd bag – og få dage efter satte hun et nyt administrativt hold

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Harald Børsting har fortalt sin sidste anekdote og sidet ved forhandlingsbordet som LO-formand for sidste gang, og hovedorganisationens nye formand hedder Lizette Risgaard. Og en af hendes fremmeste opgaver i den kommende kongresperiode bliver at udvikle planerne om fusionen med FTF og dannelsen af en samlet hovedorganisation for 1,5 mio. lønmodtagere.

Det står klart, efter at den hidtidige næstformand på LO-kongressen i slutningen af oktober klart vandt kampvalget over den eneste modkandidat, Flemming Vinter fra Hærens Konstabel og Korporalforening. Lizette Risgaard fik 312 af de 399 stemmer.

– Jeg er stolt over den tillid, I som kongressens delegerede har vist mig. Jeg er sikker på, at vi får et godt samarbejde om de opgaver, der venter – både når det gælder LO/FTF-delen og alt det øvrige politiske arbejde, der venter, sagde nyvalgte Lizette Risgaard – der i sit kandidatur bl.a. havde opbakning fra Socialpædagogerne.

Firbackkæden

Bag sig har Lizette Risgaard det, der i fodbold ville hedde en fir-

backkæde, idet kongressen vedtog et forslag fra Dansk Metal, der betyder en opgradering af den politiske ledelse: Hvor der før var en formand, en næstformand og to politiske sekretærer, har ledelsen nu en formand og fire næstformænd til at dele opgaverne.

De fire næstformænd blev valgt efter formandsvalget – og der var ingen modkandidater til de fire poster. Forrest i rækken, som stedfortrædende formand, står Arne Grevsen, der i de sidste 11 år har været gruppeformand for det grønne område i først SiD og siden i 3F. De tre øvrige næstformænd er Ejner K. Holst, der indtil kongressen var politisk sekretær i LO, Nanna Højlund, der kommer fra en post som forbundssekretær i FOA og derudover er nyvalgt formand for Kvinderådet, samt Morten Skov Christiansen, der kommer fra posten som formand for LO Hovedstaden, men har en fortid i netop Dansk Metal.

Men ikke kun den politiske ledelse i LO-huset blev udskiftet. Få dage efter kongressen blev de fire øverste administrative chefer i LO – sekretariatschefen, økonomichefen, kommunikationschefen og udviklingschefen – noget overraskende alle fyret.

Der blev hurtigt sat navn på afløserne for de to førstnævnte: Michael Jacobsen, der kommer fra en stilling som sekretariatsleder i Akademikernes A-kasse, er fra 1. december ansat som chef for ledelsessekretariatet, og Allan Lyngsø Madsen, der nu er cheføkonom i Dansk Metal, starter ligeledes 1. december som LO's nye cheføkonom. ■

NOTER

Hanne Mariehjemmet reddet

I foråret skrev vi her i bladet om Hanne Mariehjemmet i Roskilde – landets eneste specialiserede døgntilbud til kvinder fra prostitutions- og misbrugsmiljøet (se Socialpædagogen nr. 09/2015). Stedet er ikke et behandlingstilbud, men et tilbud om tid og ro til at få støtte til at komme ud af fx et misbrug. Blot få måneder senere måtte stedet imidlertid opsige alle medarbejdere: Bevillingen fra satspuljen galdt kun til og med 2015 (se Socialpædagogen nr. 14/2015). Men med det nye satspuljeforlig på social- og indenrigsområdet er stedet blevet sikret drift i de næste tre år. I forliget er der afsat ca. 20 mio. kr., og pengene og arbejdsroen skal nu bruges til at indføre et bæredygtigt koncept for arbejdet med den helt særlige målgruppe af kvinder fra prostitutions- og misbrugsmiljøet.

jni

Advarsler kræver partshøring

Det er ikke i orden, at en kommune giver en overenskomstansat en skriftlig advarsel uden en forudgående partshøring. Det slår Statsforvaltningen fast i en sag, som Socialpædagogerne har indbragt for forvaltningen. I sagen har en kommune givet to tjenstlige advarsler til en overenskomstansat socialpædagog på et af kommunens tilbud – uden at kommunen afholdt en partshøring, men blot gav socialpædagogen to uger til at komme med bemærkninger. Kommunen mente, at det at give advarslerne lå inden for den almindelige ledelsesret og ikke krævede partshøring. Men den går ikke, siger Statsforvaltningen.

jni

LO-prisen til unge hjemløse

LO uddelte på sin kongres i slutningen af oktober LO-prisen, der denne gang gik til to modtagere: Sangeren og komponisten Sebastian og så UngeCrew fra de hjemløses organisation SAND. UngeCrew har i sit arbejde fokus på de problemer, man har, når man er ung og hjemløs, og arbejder bl.a. på at oprette brugerstyrede væresteder og kurser, hvor unge hjemløse kan lære at finde rundt i 'systemet'. 'Velfærdssamfundet burde træde til, ikke mindst når unge mennesker ender på gaden. Det sker desværre ikke altid. Derfor er det helt enestående, at de unge selv – dem der har mødt mest modstand – rejser sig for at ændre på de ofte alt for ringe forhold, vi byder de unge i akut nød', sagde LO's Lizette Risgaard ved prisoverrækkelsen og roste UngeCrew for at have 'givet sig selv en stemme i den politiske debat'.

jni

Så har kvinderne stemplet ud...

Løngabet er blevet en kende mindre, men det er stadig stort – og derfor har det netop været 'Kvindernes sidste arbejdsdag' for i år. Det er Socialpædagogerne, FOA, HK og 3F, der igen i år står bag kampagnen, der sætter fokus på løngabet mellem kvinder og mænd – et løngab, der baseret på seneste tal fra 2014, er på 16,4 pct. Den store forskel skyldes bl.a., at lønniveauet i fag, hvor der typisk arbejder flest kvinder, er meget lavere end i 'mandefagene'. 'Man kan groft sagt sige, at man får mere i løn for at skifte olie end for at skifte ble', som der står på kampagnens hjemmeside. Det går dog langsomt i den rigtige retning: Datoen for kvindernes sidste arbejdsdag flytter sig hvert år: I 2013 var det den 1. november, i 2014 den 6. november, og i år var det så 10. november. Læs mere om kampagnen på www.kvindernessidstearbejdsdag.dk

jni

NOTER

Arbejds miljø på de sociale medier

Nye materialer, arrangementer og masser af gode råd til, hvordan man skaber et godt arbejdsmiljø. Det er noget af det, man kan finde på Branchearbejds miljørådenes (BAR) profiler på de forskellige sociale medier. På facebook.com/arbejds miljø finder man siden 'Godt arbejdsmiljø', hvor man kan følge med i de nyeste udgivelser fra BAR'erne og holde sig opdateret på arbejdsmiljøemner lige fra stress og trivsel til forandringer på arbejdspladsen, indeklime og motion i arbejdstiden. Det samme kan man på Twitterprofilen @3Miljrd, hvor BAR'erne tweeter om seneste nyt omkring arbejdsmiljø – og på LinkedIn profilen @Arbejds miljøsekretariatet er det også muligt at læse nyt om aktiviteter, jobmuligheder mv.

tln

Lollandsk arbejdsplads nomineret til pris

Arbejds miljøet er i top og sygefraværet er raslet ned. Med et slogan, der hedder 'Vi efterlader ingen' har Center for Social Indsats i Lolland Kommune formået at skabe en kultur, hvor man hjælper hinanden i dagligdagen, og hvor de forskellige teams har stor frihed i arbejdet. Nu er arbejdspladsen nomineret til Arbejds miljøprisen 2015 i kategorien Psykisk Arbejds miljø – som et eksempel på en arbejdsplads, der er lykket med at reducere antallet af medarbejdere, der er psykisk belastede. Ifølge leder af socialpsykiatrien i Lolland, Michael Christensen, er koden til et godt psykisk arbejdsmiljø, at ledelsen aldrig lader nogen i stikken – hverken borgere eller medarbejdere. Alle skal føle, at de bliver set og hørt hver eneste dag. Det er Arbejds miljørådet, der står bag Arbejds miljøprisen, og den uddeles den 26. november i fire forskellige kategorier.

tln

1.000 har fået job gennem KLAP

Der blev holdt jobfest i Odense den 27. oktober, hvor Landsforeningen LEV med en konference markerede, at godt 1.000 mennesker nu har fået et skånejob via LEV's projekt KLAP-job. KLAP står for Kreativ Langsigtet Arbejds Planlægning – og har på knap fem år åbnet mange døre for udviklingshæmmede, der gerne vil være en del af det 'rigtige' arbejdsmarked. Både mindre virksomheder og store landsdækkende butikskæder har valgt at samarbejde med LEV – og set mulighederne i både at hjælpe mennesker med kognitive vanskeligheder og få løst en række udvalgte rutineprægede opgaver på arbejdspladsen. Ifølge LEV er langt de fleste af dem, der har fået arbejde gennem KLAP, stadig ansat i forskellige job.

tln

Social træning skal afhjælpe spiseforstyrrelse

Støtte til at gennemføre måltider, træning af sociale kompetencer og samarbejde mellem fagprofessionelle i kommuner og regioner er nogle af fokusområderne i et sæt nye nationale retningslinjer for rehabilitering til borgere med svære spiseforstyrrelser, som Socialstyrelsen netop har udsendt. Retningslinjerne er vejledende for kommunerne – og et rehabiliteringsforløb kan fx bestå af støtte til at genoptage skole eller job, måltidstøtte eller træning af psykologiske kompetencer sideløbende med den sundhedsfaglige behandling. Socialstyrelsens udmelding skal sikre, at der er et tilstrækkeligt udbud af højt specialiserede tilbud til børn, unge og voksne med svære spiseforstyrrelser.

tln

SOCIALPOLITIK

2020-mål skal gentænkes

**V-regeringen har drop-
pet de sociale 2020-mål
og vil opsætte nye lang-
sigtede mål sammen
med kommunerne**

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det blev hilst velkommen som et paradigmeskifte i socialpolitikken, da SR-regeringen fremlagde de sociale 2020-mål, men nu findes de ikke længere. V-regeringen har skrottet målene, omlagt 2020-sekretariatet i ministeriet til 'Afdeling for analyse og datastrategi', og de sociale 2020-mål har taget navneforandring til 'langsigtede sociale mål'.

Regeringen vil nu gentænke målene, meddelte social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) for nylig, og der er nu lagt op til, at regeringen sammen med KL i den kommende tid skal definere de nye mål, ligesom regeringen lægger op til, at der fremover skal komme en årlig socialpolitisk redegørelse, der tager afsæt i de nye socialpolitiske målsætninger.

Karen Ellemann pegede i sin begrundelse for beslutningen på, at der sådan set ikke er noget galt med målenes indhold i sig selv, men at målene ikke var forpligtende nok – og at det var derfor, det efter hendes og regeringens vurdering gik langsomt med at nå nærmere målene. Og Venstres socialordfører Jan

E. Jørgensen uddyber over for altinget.dk:

– Det kan ende alle mulige andre steder. Men det ville være mærkeligt ikke at tage udgangspunkt i de mål, der allerede er. Det vigtigste for os er, at man fastsætter nogle ambitiøse mål, der omvendt ikke skal være så ambitiøse, at man opgiver på forhånd, siger han.

Det er især ønsket om at udbrede ejerskabet til kommunerne, der er vigtigt for regeringen, påpeger Jan E. Jørgensen.

– Uden medejerskab af målene risikeres barren at blive sat for højt eller for lavt. Det er nemt at sætte mål for andre, som SR-regeringen gjorde. Og det er måske en af grundene til, at målene ikke har haft den ønskede effekt, siger han til altinget.dk.

Ideen om at forpligte kommunerne mere håndfast får støtte fra Socialpædagogerne:

'Socialpædagogerne anså de sociale 2020-mål som en positiv og ambitiøs nyskabelse af socialpolitikken. Regeringen vil nu i fællesskab med kommunerne og KL omformulere 2020-målene for bl.a. at øge graden af medejerskab for målene. Den tanke hilser vi i Socialpædagogerne velkommen og ser frem til, at også medarbejderne og deres faglige organisationer indtrædes', hedder det i en udtalelse på forbundets facebookside – hvor der også henvises til de bud på sociale 2020-mål, forbundet selv har fremlagt. ■

Se forbundets bud på 2020-mål via www.kortlink.dk/lhq9f

Socialpædagogisk identitet i 30 år

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til redaktionen@sl.dk

Der er gået 30 år, siden jeg blev uddannet – hvad var det, der dengang satte mig på sporet af den socialpædagogiske identitet?

Af Pelle Larsson

I foråret var jeg til 30-års jubilæum for socialpædagoger fra årgangen 82/85 på Jægerspris Seminarium. Vi mødtes i de gamle lokaler på slottet og gik op ad vindeltrappen fra Erik Menveds tid. Det var her, at der var foredrag i Rebeccasalen.

Når der var julefrokost, dansede vi med hinanden i hænderne rundt i alle stuerne og op og ned ad trapperne i de fløje af slottet, som var vores.

Det var her, at vi lærte at tale til forsamlingen. En smuk tid at tænke tilbage på, og minderne væltede frem.

Anne Kirstine Nielsen, der startede som lærer efter, at vi forlod stedet, fortalte om seminariets historie de sidste 30 år: Fra den gamle rodfæstede kultur med de autodidakte lærere frem mod en mere forsk-

ningsbaseret undervisning, dannelsen af CVU'erne og til sidst den egentlige sammenlægning af seminarier, flytning til Hillerød, hvor arkivet fra Jægerspris Seminarium ligger i nogle papkasser i kælderen.

Hun nævnte også begrebet socialpædagogisk identitet, som lærerne brændte for dengang for 30 år siden, men som siden er gået i glemmebogen.

Jeg synes, at jeg kan huske, at jeg blev introduceret til socialpædagogisk identitet allerede på RUS-turen i 1982, da vi opholdt os i en spejderhytte, sang sange ved lejrbalet, legede 'jeg kom over grænsen med...', gik i grupper, og lyttede og planlagde og evaluerede.

En af de første læresætninger fra dengang hørte jeg dér fra vores praktikvejleder Hanne Lohman, som sagde, at 'handling giver forvandling'.

Personlig krise

Min start på seminariet i 1982 blev ellers vanskeliggjort af, at jeg netop samtidig blev skilt og var blevet alene med min dengang 2-årige datter, hvilket var et dilemma, for jeg havde jo netop den første dag præsenteret mig selv værende lykkeligt gift. Kort sagt var jeg i en krise,

hvor jeg ikke vidste, om jeg var købt eller solgt.

Jeg tog den klogeste og modigste beslutning i mit liv, og sagde det til Missa Hansen, vores studievejleder. Jeg mødte på hendes kontor, og vi talte i halvanden time, hvor jeg fortalte om mit problem, og hun lyttede, og jeg følte mig forstået. Hun gav mig rigelig tid, og vi mødtes også ugen efter.

Det var et førsteklases møde med et andet menneske, lidt ligesom Tine Bryld i radioen søndag aften på 'P4 i P1'. Problemet for mig lå i at fortælle det til klassen. Det var angstpræget, hvilket også truede min studieaktivitet, fordi jeg i den situation ikke kunne tænke på andet. Missa sagde: 'Fortæl det først til sidemanden. Mærk efter om det er okay. Fortæl det så til den lille gruppe. Det er din opgave til næste gang'. Hvilken befrielse når jeg fik lavet min opgave med mål og delmål! Sidenhen lå hele verden åben.

Psykologisk ilt

Langt senere har jeg jo som 'udfører' oplevet at være i situationer, hvor en person over for 'bestilleren' har udtrykt, at 'hvis ikke der var kommet en som Pelle og besøgte mig, så havde jeg ikke været her på denne jord'.

Et sted er jeg på sporet af den socialpædagogiske identitet, det har jeg erfaret gennem årene.

Et menneske kan have det som en fisk, der ligger i en mudret vandpyt og gisper efter luft.

Pludselig bliver fisken lempet over i et akvarium, kan trække vejret igen og nyde at svømme frit rundt. Ved at få tilført psykologisk ilt kan alting ændre sig til det bedre, og ved at være i et vitaliseringsmiljø, hvor det er godt at være, og hvor man kan udvikle sine talenter, begynder personen at trives og blive glad (Jan Tønnesvang, Forlaget Klim 2012).

Socialpædagogisk identitet handler meget om at være i stand til at give psykologisk ilt til en anden person, at kunne se behovene, og kunne være med til at skabe et vitaliseringsmiljø, hvor man kan trives og blive udviklet.

Bedste udgave af sig selv

Seminarieret var dengang et sådant vitaliseringsmiljø, et væksthus i Rousseaus ånd. Vi gik til forelæsninger, arbejdede i grupper, spillede teater, overvejede og diskuterede filosofiske betragtninger omkring menneskesyn og udviklingspsykologi, snusede til forskellige terapeutiske og pædagogiske retninger såsom gestaltterapi og vækstpædagogik, var i de forskellige praktikker hvert år (for mit vedkommende ungdomspension, vuggestue og bosted for handicappede), hvortil der skulle laves opgaver.

Dertil havde vi til hver praktik sat os ind i området på forhånd samt lavet personlige og faglige udviklingsmål, som vi skulle revidere undervejs,

På mange måder var uddannelsen til socialpædagog én lang socialiseringsproces, der mandede ud i, at man blev den bedste udgave af sig selv – ansvarlig og engageret

således at vi udviklede vores refleksion over egen praksis og fik skabt en realistisk forståelse af, hvad hensigten var med mål og delmål, som vi drøftede med vores praktikvejledere.

Undervejs lavede vi også observationer/iagttagelser af de brugere, som vi mødte på institutionerne. Fra første færd lærte vi om, at pædagogik og opdragelse handlede om, at det var et ligeværdigt samarbejde. Det var barnet eller den unge selv, der vidste bedst, hvad vej det skulle gå i livet.

Hver især erfarede vi på egen krop en udvikling både fagligt og personligt. Bevægelsen frem imod en socialpædagogisk identitet var en vandring over bjerg og dal, og somme tider skulle der kæmpes. På mange måder var uddannelsen til socialpædagog én lang socialiseringsproces, der mandede ud i, at man blev den bedste udgave af sig selv – ansvarlig og engageret.

Livsstykket Karen

En af vores lærere hed Karen Lykke Poulsen, og hun var et livsstykke. Det var hende, der havde oversat Anton Makarenkos 'Vejen til livet'. Hun fortalte, at anmelderne havde skrevet, at 'vi har en russiskkyndig i lan-

det, som vi ikke kendte til', men hun havde såmænd bare brugt den franske, engelske og tyske udgave af bogen. Hun har selv skrevet bøger, som vi havde som pensum, bl.a. 'Opdragelse er handling' (Jørgen Paludans Forlag 1982) og 'Dialektisk pædagogik' (Gyldendal, 1978).

Hun stod for stil, tone og tradition. Pædagogen er rollemodel, der viser vej, og rundt om på bostederne skal vi jo ikke bare smide nogle tallerkener på bordet og sige værsgo, det skal gøres med stil, for hvordan skal børnene ellers lære det?

Hun gav os små tricks med ud, når vi skulle i praktik, såsom kun at placere en enkelt smørbotte på bordet for at fremme dialogen omkring bordet, for så var de unge jo nødsaget til at bede om smørret.

Udover dette talte hun om pli, som handler om god opførsel kombineret med en særlig anstand og taktfølelse, hvilket næsten ingen vidste, hvad var, da vi startede på seminariet. Det blev glemt i slutningen af 60'erne og i løbet af 70'ernes ungdomsoprør.

Fortællingens magt

Karen Lykke vidste om nogen noget om oprør, og hun kunne

fortælle. Hun fortalte cases, som man kunne lære noget af. Hun fortalte om, da hun gik tur over markerne med to forældreløse drenge, der var tynget af sorg. Pludselig havde de fundet en stenøkse. Drengene blev nysgerrige og spurgte til, hvem der havde lavet den flotte stenøkse, hvortil Karen Lykke havde svaret, at 'det har jeres forfædre'. På den måde fik hun dem i sin hule hånd, for pludselig havde de forældreløse drenge fået forfædre.

Senere fortalte hun, at hun havde sendt den økse til den amerikanske folkesanger Pete Seeger, der også var en oprører, og som i starten af 60'erne havde et hit, der hed 'If I had a hammer'. Hun fortalte om, da hun var på Mauritius i tre år for at lede et børnehjem. Hun fortalte om, da hun som kommunist under krigen havde ledet aktioner, hvor jøder var kommet til Sverige for at undgå tysk arrestation.

Lutter spændende fortællinger, og hun kunne fortælle således, at man som tilhører blev fanget ind i fortællingens univers. Mennesket har jo fortalt i årtusinder ved lejrålet og givet sine erfaringer videre til næste generation. Det narrative, som også er et vigtigt element i den socialpædagogiske identitet, lærte vi bl.a. af Karen Lykke på seminariet.

At begynde at indfange den socialpædagogiske identitet på denne måde lader sig ikke gøre.

Socialpædagogisk identitet er lidt ligesom en våd sæbe: den smutter. Men en vigtig ting er, at man kan lave nogle gode mål og delmål sammen med den unge – og det gælder sådan set også for en selv. ■

Der skal styr på medicinen

Af Thomas Adelskov, KL

Jeg har fornøjelsen af jævnligt at levere indlæg til den ene side, og jeg har tidligere begivet mig ud i udtrykket 'en sund sjæl i et sundt legeme'. Det spor vil jeg gerne fortsætte ad i denne omgang. For det er nødvendigt, at sundheden for socialt udsatte borgere forbedres. Borgerne i socialfaglige tilbud er nemlig en gruppe med omfattende problemer relateret til en usund livsstil. Der er flere, der ryger og borgerne motionerer mindre og spiser mere usundt end den øvrige befolkning, der ikke har en psykisk sygdom. Det betyder, at gennemsnitslevetiden er 15-20 pct. kortere for borgere med psykisk lidelse.

Heldigvis er der i dag meget opmærksomhed på, at borgere skal leve sundere. Men en sund sjæl i et sundt legeme kræver også, at vi får fokus på vigtigheden af, at borgerne får den helt rigtige medicin.

For der sker desværre fortsat for mange medicineringsfejl på socialfaglige tilbud. Det er bydende nødvendigt, at vi bliver bedre til at give udsatte på tilbud den rette medicin. Det betyder, at vi fortsat skal arbejde med tidlig forebyggelse over for denne gruppe af borgere, men at vi også skal huske at tænke sikker medicinering ind som en del af indsatsen.

Det er nemlig ikke kun 'usund livsstil', der gør, at beboerne lever kortere tid. Bivirkninger af borgernes medicinske behandling kan øge risikoen for hjertekarsygdomme, vægtøgning, diabetes, hjertearytmi og pludselig død. Derfor er det vigtigt, at beboerne ikke får eksempelvis unødigt medicin eller en forkert sammensætning af medicin.

Flere botilbud har de seneste år arbejdet med sikker medicinering, som en del af projektet 'I

sikre hænder'. Et af stederne er botilbuddet Albo i Viborg Kommune. Deres resultater er vitterligt beundringsværdige. De har haft over 543 dage uden alvorlige medicineringsfejl, som gjorde det nødvendigt at kontakte lægen. Ud over, at patient-sikkerheden for beboerne er blevet forbedret, så er beboerne også blevet mere opmærksomme på, hvilke piller de spiser og hvorfor. Projektet har også betydet, at personalet er blevet mere tilfredse med deres arbejde – for de kan se, at det forbedrer borgernes liv, at der er styr på medicinen

Helt konkret har personalet på hvert enkelt botilbud gennemgået et skræddersyet under-visningsforløb, som passede til beboerne og de udfordringer, de har i forhold til medicin. Personalet er også blevet introduceret til en række værktøjer, der kan hjælpe dem i deres hverdag. Det drejer sig bl.a. om værktøjer i forhold til medicinpædagogik, sikkerhedskultur og sikker kommunikation. For at sikre, at de nye arbejds-gange fortsætter på botilbuddene, er der også blevet uddannet personale, som fremadrettet får opgaven at fastholde arbejdet med sikker medicinering.

Personalet på botilbud er nøglepersoner i forhold til opfølgningen af beboernes medicin, og hvordan beboerne reagerer på medicinen. Vi har derfor brug for, at socialpædagoger på botilbud er med til at sikre korrekt medicinering over for beboerne. Det er en opgave, der er kommet for at blive, og jeg ved, at socialpædagogerne er de rette til at løse den, for de kender beboerne bedst. ■

Thomas Adelskov (S) er formand for KL's Social og Sundhedsudvalg.

- Ved beboerne på din arbejdsplads, hvilken medicin de får, og hvad den gør godt for?
- Føler I, at I har de kompetencer, der er nødvendige for at håndtere medicin på jeres botilbud?
- Hvordan vil I sikre, at viden og ændrede arbejds-gange i relation til omgangen med medicin fastholdes på botilbuddet?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik